

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-izdatniško podjetje SŽD "Nas tiske" - direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vojtašak - Tiska tiskarna "Slovenskega poročevalca" - Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 30 III, telefon 23-575 in 22-621 - Glasni oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ul. 5 telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 23-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 - Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

Predlog novega volilnega zakona dan v javno razpravo:

Nov prispevek k popolni demokratizaciji naše države

Beograd, 18. jul. Vprašanje novega volilnega sistema, po katerem bodo verjetno že v začetku novembra voljeni novi zvezni ljudski poslanci, je stopilo zdaj v novo fazo. Novi zakonski načrt je bil danes izročen javnosti, da se z njim seznanimo, da bi se tako na podlagi razprav in predlogov dosegel še bolj popoln načrt, predno ga bo zvezni izvršni svet predložil ljudski skupščini v odobritev. Skupščina se bo po vsej verjetnosti sestala v začetku septembra.

Na začetku tiskovne konference je podpredsednik zveznega sveta Moša Pijade poudaril, da je bil prvotni predlog zakona o ljudskih poslancih umaknjen, ker ni bilo mogoče, da bi se izvedle volitve pred korcem glavnih kmečkih del, na drugi strani pa zaradi tega, ker so prišle številne pripombe in spremeni-valni predlogi tako s strani zveznega izvršnega sveta, kot s strani ljudskih poslancev in tistih, ki so sodelovali pri sestavi prvotnega zakonskega načrta. V glavnem so se pripombe in ugovori nanašali na način kandidiranja ljudskih poslancev in poslancev sveta proizvajalcev zvezne ljudske skupščine. Prejšnji načrt zakona je predvideval samo način volitev ljudskih poslancev za zvezno ljudsko skupščino, posebej pa bi moral biti izdan zakon o pravicah in dolžnostih ter zakon o odpoklicu ljudskih poslancev. Sedanji načrt pa združuje v enotnem zakonu vse te tri probleme.

Novi načrt volilnega zakona, je poudaril podpredsednik izvršnega sveta Moša Pijade, je v popolnem nasprotju z volilnimi zakoni kapitalističnih držav. Pri nas ne gre za to, da se z volilnim zakonom zagotovi večina eni politični stranki ali strankarski koaliciji, marveč gre izključno za zagotovitev svobodne opredelitve volivcev na volitvah. To pa ne šele ob priliki glasovanja, marveč že od vsega začetka, to je pri postavljanju kandidatov. Osnovna značilnost tega zakonskega načrta je v tem, da lahko kandidata za zvezni svet zvezne ljudske skupščine predlagajo samo zbori volivcev in skupine državljanov, ne pa družbene organizacije, kot se je to predvidevalo v prvotnem zakonskem osnutku. Na ta način se onemogoča vsako stvarstvo in vsiljevanje volje volivcem in je zagotovljen najbolj demokratičen način kandidiranja.

V zvezi s tem je tov. Moša Pijade opozoril na popolnoma zgrešeno stališče, ki ga je v nasprotju s prejšnjim in sedanjim zakonskim načrtom zavzelo vodstvo SZDL v Subotici, kjer so poskušali uvajati vsiljevanje kandidatov od zgoraj. Po sedanjem načrtu postavljajo kandidature ljudskih poslancev za zvezni svet na zborih voliv-

Na tiskovni konferenci je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade obrazložil osnovna načela novega volilnega zakona, ki zagotavlja volivcem najbolsvoobodno opredelitev

cev po volilnih enotah. Zbor volivcev je po določbah tega zakona sklepčen, ce je navzočih najmanj ena desetina skupnega števila volivcev dotične volilne enote, vendar pa jih ne sme biti manj kot 50. Kandidacijska komisija predlaga na osnovi predlogov posameznih volivcev končni predlog za določitev kandidata. Kot kandidat, določen na zboru volivcev, se smatra tisti kandidat, ki je predlagan v razmaju eni četrtini vseh volilnih enot na področju volilnega okraja. Če pa predlaga kandidata skupina državljanov, mora tak predlog podpisati kot je to določal tudi prejšnji zakonski načrt, najmanj 200 državljanov, ki imajo volilno pravico, biti pa morajo najmanj iz polovice občin dotičnega volilnega okraja.

Druga važna sprememba v novem načrtu volilnega zakona je ta, da se poslanci za zvezni svet proizvajalcev ne bodo volili direktno, marveč se uvaja indirektni način volitev. Neposredne volitve poslancev s strani proizvajalcev bi dovele do formiranja zelo širokih volilnih enot, ki bi obsegale po sedem, pa celo po deset upravnih okrajev. Namesto tega predvideva sedanjí načrt, da bodo poslance v svet proizvajalcev volila posebna volilna telesa, ki jih tvorijo odborniki vseh okrajnih odnosno mestnih svetov proizvajalcev.

V zvezi s tem je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade naglasil, da bo treba spremiti tudi v splošnem zakonu o ljudskih odborih določbe, ki se nanašajo na izvolitev članov okrajnih in mestnih svetov proizvajalcev, ki se volijo dosedaj direktno, v bodoče pa se bodo volili indirektno. Vsak član volilne note za svet proizvajalcev bo imel toliko število glasov, kolikor sorazmerno zastopa proizvajalcev v okraju ali mestu. S tem je zagotovljena proporcionalnost med posameznimi gospodarskimi panogami pri volitvah poslancev zvezni svet proizvajalcev.

Tretja važna sprememba, ki jo vsebuje novi načrt zakona je ta, da se opušta ustanova namestnika zveznega ljudskega poslancev. V kolikor se kako mesto ljudskega poslancev izprazni, se pri novih volitvah izvoli nov poslanec.

Sedmo poglavje zakonskega načrta, ki govori o odpoklicu ljudskih poslancev, vsebuje predpise, ki so takega značaja, da onemogočajo posameznim malim skupinam ljudi, da bi odpoklicale ali nagajale ljudskim poslancem, po drugi strani, ni pa so velicem zagotovljene široke možnosti za odpoklic poslancev.

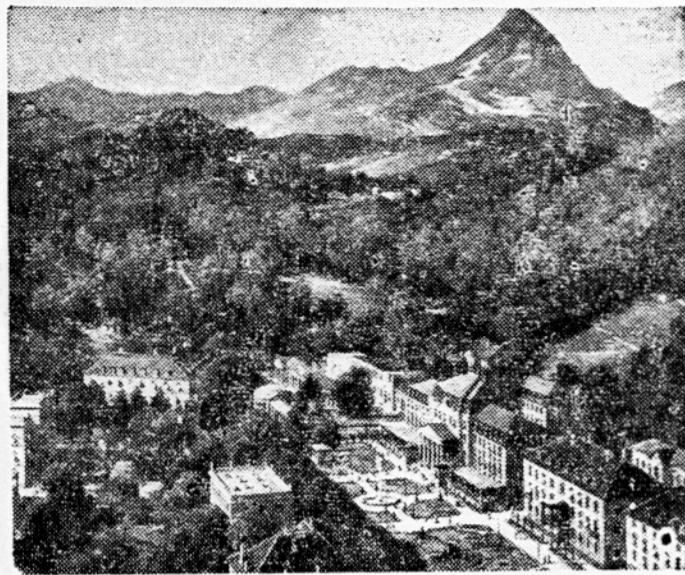
Spremembe, ki jih vsebuje novi načrt zakona, je poudaril Moša Pijade, poglobljajo, dopolnjujejo in izpopolnjujejo de-mokratizacijo tega zakona in s politične strani popolnoma zagotavljajo svobodno voljo volivcev, tako da načrt novega zakona ustreza potrebam in duhu države, ki gradi socialistično demokracijo.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade je še posebej poudaril pomen onega

dela zakonskega načrta, ki govori o dolžnostih in pravicah poslancev. V smislu tega zakonskega načrta so ljudski poslanci zvezne ljudske skupščine ne le zastopniki samo svojega volilnega okraja, marveč v prvi vrsti politični predstavniki vsega delovnega ljudstva Jugoslavije. Napačno bi bilo, je dejal Moša Pijade, če bi se ljudski poslanci omejevali na ozko zastopanje svojega volilnega okraja, kar pa seveda nikakor ne zmanjšuje njihove vloge kot predstavnikov svojega okraja.

Na koncu je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade naglasil, da je načrt novega zakona, kakor se zdi na zunanji predvsem tehničnega značaja, poleg ustavnega zakona eden najpomembnejših političnih zakonov. Zaradi tega smatram, je izjavil Moša Pijade, da bo ta zakon, ko bo sprejet, roj prispevek k popolni demokratizaciji naše države.

Načrt novega zakona je dan sedaj v najširšo diskusijo, tako da je slehernemu državljanu dana možnost, da pove svoje mnenje.

Rogaška Slatina, kjer bodo danes dopoldne pred tamošnjim stekleno odkrili spomenik Borisu Kidriču

Čestitka predsednika republike XIV. proletarski diviziji Boris Kidrič

Beograd, 18. jul. Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal vojakom, podoficirjem in oficirjem XIV. proletarske divizije »Boris Kidriču«, ki praznuje 19. in 20. julija obletnico svojega formiranja, naslednjo čestitko:

Prejel sem vaše povabilo, da bi prišel na proslavo obletnice formiranja vaše divizije. Za pa mi druge dolžnosti onemogočajo, da bi ugočil vaši želji. Po tej poti pošiljam vsem borcem in oficirjem vaše divizije priskrbeno čestitke in borbene pozdrave.

XIV. proletarska divizija si je pridobila v osvobodilni vojni neverjetno slavo. Bodite zvesti nosilci tradicij heroizma in vojskih vrtn borcev te divizije v osvobodilni vojni.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Josip Broz Tito.

V zvezi s tem je danes podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade na tiskovni konferenci opozoril na temeljne razlike med sedanjim načrtom in zakonskim predlogom, ki je bil svojevčasno na zasedanju ljudske skupščine odložen.

Vsebinsko je novi načrt volilnega zakona sedaj znatno razširjen. Medtem ko je prejšnji zakonski predlog obravnaval samo volilni sistem, obsega sedanjí načrt še dvoje vprašanj, ki naj bi se bili po prvotnem mnenju rešili s posebnimi zakoni. To je vprašanje pravic in dolžnosti ljudskih poslancev in vprašanje njihovega odpoklica.

V pogledu samega volilnega sistema novi načrt ne spreminja osnovnih načel, na katerih je slonel prvotni predlog volilnega zakona, vsebuje pa tri velike in važne novosti.

Letos že 85 težjih incidentov na jugoslovansko-albanski meji

Beograd, 18. julij. V zvezi z ubojem Dragoljuba Jovanovića in Blagoje Maksimovića, uslužbencev gnijilanskega okraja, ki je bil izvršen komaj 20 dni po umoru graničarja Boška Žilovića, dobivata zvezni izvršni svet in državni sekretariat za zunanje zadeve iz vasi in mest na Kosovu in Metohiji številna pisma in brzojavke, v katerih ljudstvo ogorčeno protestira zoper neprestane zločine albanskih informbirojev.

Pravokatorski napadi, ki jih organizirajo albanske oblasti in albanska obveščevalna služba, so v zadnjih mesecih vedno pogostejši. V januarju so bili zabeleženi štiri incidenti, v februarju sedem, marca tri, aprila pa se je število povzpelo na 13, maja pa na 16. Od začetka letošnjega leta je bilo na jugoslovansko-albanski meji že 58 incidentov. Največje število teh incidentov je bilo vselej takrat, kadar so albanski obmejni organi poskušali pretihotapiti na naše ozemlje špijone in diverzante. Redno se dogaja, da začnejo albanske obmejne edinice ob takih po-

Ogorčeni protesti prebivalstva na Kosovu in v Metohiji — Z obmejnimi incidenti bi hoteli albanski informbiroji odvrti pozornost od notranjih neredov — Zapori in taborišča prenapolnjeni — Pobegi Albancev vedno bolj množe

skusih straljati na naše granice, da bi jih ovrnili v izvrševanju njihovih dolžnosti. Takšen incident večjega obsega se je zgodil 12. julija ob 1. zjutraj, ko so albanski obmejni organi poskušali spraviti na naše ozemlje dva diverzanta v bližini vasi Murine na Prokletijah. Ob tej priliki so izstrelili na naše granice blizu tisoč strelcev iz pušk in avtomatskega orožja. V zadnjih desetih dneh so poskušali albanski organi na tem področju že šestkrat spraviti diverzante na naše ozemlje.

Spisek provokatorskih napadov albanskih organov pa se ne zaključuje samo z obmejnimi incidenti ter poskusi tihotapljanja špijonov in diverzantov. Iz izjav, ki so jih dali ujeti albanski diverzanti ali naši državljani, ki so bili delj časa v Albaniji kot emigranti, je razvidno, da albanske oblasti še vedno organizirajo posebne tečaje za diverzante v emigrantskem taborišču v Berat. V tem taborišču je tudi posebna šola, v kateri dobivajo emigranti in diverzanti navodila za propagandno delo v Jugoslaviji. To šolo obiskujejo tudi takšni ljudje, ki so med vojno na Kosmetu sodelovali z okupatorjem.

Poleg tega, da poskušajo z

incidenti in diverzantskimi akcijami izpodkopavati moralo jugoslovanskega obmejnega prebivalstva in izzvati občutek nesigurnosti se zatekajo albanske oblasti k takim sredstvom tudi zaradi vedno večjega nezadovoljstva v svoji lastni deželi in zaradi vedno pogostejših pobegov albanskih državljanov v Jugoslavijo. Računa se, da je v Albaniji po zaporih in taboriščih sedaj okrog 100.000 ljudi. Kmetom pod krinko odkupa odvzemajo vse prideleke. V nekaterih krajih in okrajih kot na primer v Kolječčaju in Skadru so kmetje javno nastopili proti okupnim organom. Zaradi tega so bile v vseh okrajih nedavno velike aretacije. Samo ta mesec so zaprli v Kolječčaju okrog 20 družin, 7 kmetov pa so javno ustrelili. Iz okraja Kuks je pribežalo doslej na naše zemlje več kot 1000 delavcev ter 20 intelektualcev, v zaporu in po taboriščih pa je okrog 3000 prebivalcev tega okraja. Čeprav so kazni za tiste, ki jih ujamemo na begu in za njihove družine zelo ostre, se pobegi albanskih državljanov množe. Vedno pogostejši so primeri, da pobegnejo cele družine. Letos je doslej pribežalo že 116 albanskih državljanov.

Gospa Eleonora Roosevelt v Opatiji

„Od Jugoslovancov se lahko vsi narodi veliko nauče“

Opatija, 27. julija. Na poti po Jugoslaviji, kjer je gost maršala Tita, je gospa Eleonora Roosevelt obiskala tudi kvarnersko obalo. V Opatiji so visokega gosta sprejeli predsednik ljudskega odbora Opatije Mirko Gotič, predsednik turistične zbornice Dušan Brus, direktor turistične biroja Bogomil Brus in drugi.

V izjavi, ki jo je po prihodu v Opatijo dala ga. Roosevelt dopisniku »Slov. poročevalca«, je dejala: »Ze dolgo je, odkar sem zaposlila predsednika Tita za intervju. Povabil me je, naj prej spoznam Jugoslavijo. Tako sem tudi storila. Po pettedenskem obisku v Spaniji, sem bila v Grčiji, odkoder sem prišla v vašo državo. V času svojega

zelo spominjate na moj narod.« »Na vašo deželo so obrnjeni pogledi vsega človeštva,« je rekla ga. Roosevelt, »zlasti zato, ker je vaša dežela med železno zavos in zahodnim svetom. Vi ste spet »ante muros« (pred zidovi), kakor nekoč v zgodovini, ko ste stali pred Turki. Vi sve svetu pokazali toliko novega in od Jugoslovancov se vsi

Gospa Roosevelt v razgovoru z dopisnikom »Slovenskega poročevalca« in predsednikom ljudskega odbora v Opatiji

Predsednik ljudskega odbora Gotič je v svojem pozdravu poudaril, da je ljudstvo zelo počaščeno z visokim obiskom ter je želel ge. Rooseveltovi prijeten bivanje v Opatiji.

potovanja po vaši državi sem lahko ugotovila, da so bili doseženi odlični uspehi na vseh področjih, predvsem v gospodarstvu. Vi ste res pionirski narod in me po tempu dela

narodi lahko veliko nauče, Zlasti danes je poudarila gospa Roosevelt.

Glede Opatije, ki je napravila nanjo močan vtis, je gospa Roosevelt dejala: »Naravne lepote, ki sem jih tu videla, so me očarale. Zato bi želela dlje časa ostati tu.« Dejala je tudi, da bo skušala ponovno obiskati Opatijo vsaj za en dan, če več ne bi bilo mogoče.

Gospa Roosevelt so kot darilo izročili album s fotografijami kvarnerske riviere in ilustrirano revijo o srednjeveških spomeniki Istre.

Socialistična internacionala

Stockholm, 18. julija. (AFP). Na kongresu Socialistične internacionala v Stockholmu so sklenili, da pridejo v biro »Internacionala«, katerega mandat traja do 1955. leta, predstavniki naslednjih dežel: Avstrije, Kanade, Francije, Belgije, Nemčije, Velike Britanije, Izraela, Italije, Japonske (predstavniki desnih in levih socialistov) Holandske in Norveške. Predstavniki Norveške bo zastopal socialistične stranke Skandinavskih držav.

Dobrivcje Vidič bo zastopal SZDL na zasedanju v Hajderabadu

Beograd, 18. jul. (Tanjug). — Biro azijske socialistične konference, katere zasedanje se bo pričelo v Hajderabadu (Indija) 10. avgusta t. l., je poslalo Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije vabilo, da na to zasedanje pošlje svoje predstavnike. SZDL je sklenila, da za svojega delegata na tem zasedanju določi Dobrivoja Vidiča, novo imenovanega veleposlanika FLRJ v Moskvi, ki je sedaj v Burmi, kjer je bil veleposlanik Jugoslavije. Zasedanja biroja azijske socialistične konference se bodo udeležili delegati iz Burme, Japonske, Indonezije, Indije in delegati Socialistične internacionala.

Jugoslovansko-indijska trgovinska pogajanja

New Delhi, 18. jul. (Tanjug). Jugoslovanska trgovinska delegacija, ki je včeraj prispela v New Delhi, je davi položila venec na mesto, kjer so zažgali Gandhijevo truplo. Delegacija, ki jo vodi državni sekretar za gospodarstvo LR Slovenije Janez Vipotnik, je imela danes dopoldne prvi sestanek z indijskim predstavnikom ministrstva za trgovino in industrijo Butlingamom. Razgovori se bodo nadaljevali v ponedeljek.

Jugoslovansko-madžarska obmejna komisija

Beograd, 18. julija. Tanjug je zvedel, da je državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ s svojo noto 28. maja t. l. predlagal madžarski vladi, naj se zaradi normaliziranja položaja na meji sestavi mešana komisija predstavnikov obeh držav, ki bo proučila nastale incidente. Madžarska vlada je načelno privolila na predlog ter o tem 13. julija z noto obvestila jugoslovansko vlado. Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ je včeraj odgovoril madžarski vladi ter predlagal, da se sestane delegaciji obeh dežel, ki bosta proučili vprašanje obmejnih incidentov in se sporazumeli o ustanovitvi in načinu dela stalnih mešanih komisij za proučevanje obmejnih incidentov.

Sestanek v Temišvaru

Beograd, 18. jul. Tanjug je zvedel, da sta se Jugoslavija in Romunija zedinili, da se bosta 27. julija sestali v Temišvaru jugoslovanska in romunska delegacija, ki bosta proučili vprašanje v zvezi z ustanovitvijo in delom mešanih jugoslovansko-romunskih komisij za preiskavo in reševanje obmejnih incidentov. Kakor je znano, je prišlo do samega sestanka na osnovi jugoslovanskega predloga, ki ga je nedavno Romunija sprejela.

Jugoslavija sprejeta v mednarodni svet za pšenico

London, 12. julija (Tanjug). Jugoslavija je bila soglasno sprejeta v članstvo mednarodnega sveta za pšenico, ki sedaj zaseda v Londonu. S tem je Jugoslavija pristopila k novemu mednarodnemu sporazumu za pšenico, ki ima veljavnost petih let, pričeni s 1. avgustom t. l.

Razdelitev ameriške pomoči inozemstvu

Washington, 18. jul. Oba doma ameriškega kongresa sta sprejela osnutek zakona o dodelitvi pomoči inozemstvu v l. 1953-54. Vsa pomoč znaša 5157,232.500 dolarjev, kar je za 314 milijonov dolarjev manj, kot je zahteval predsednik Eisenhower. Ker je predstavniki dom osnutek zakona sprejel z 221 glasovi proti 109, je senat zakonski osnutek potem sprejel brez debate. V zakonskem osnutku je tudi določeno, da lahko predsednik ZDA od skupne pomoči pridrži 1 milijardo dolarjev, ki bo razdeljena po zneje.

Pomoč ZDA inozemstvu je razdeljena takole: vojaška pomoč Evropi 2.129,689.870, vojaška pomoč za azijski Pacifik 1.081,620.493, vojaška pomoč za Bljž. vzhod in Afriko 355,212.637, vojaška pomoč Latinski Ameriki

15,000.000, prispevek za proizvodnjo letal za britansko letalstvo 100,000.000, za proizvodnjo orožja v Franciji 100,000.000, gospodarska pomoč Evropi 50,000.000, prispevek za francosko vojskovanje v Indokini 400,000.000, obnova Koreje 71,000.000, gospodarska in tehnična pomoč Aziji 250,500.000 (od tega je za Indijo in Pakistan 94,400.000), za Bljžnji vzhod in Afriko 237,792.500, za Latinsko Ameriko 24,342.000, program za večjo proizvodnjo redkih surovin 7,500.000, za preseljevanje beguncev iz Evrope 10,000.000, program tehnične pomoči Združenim narodov 13,750.000, sklad za otroke Združenih narodov 9,000.000, za modernizacijo raznega orožja in obrambnih sredstev 100,000.000, za čezmorski prevoz zasebnih dobav pa 1,825.000 dolarjev.

McCarthy in „požigaleci knjig“

Buckova, Einstein, Dreiser, Hemingway, Mann, Sinclair, Wright, Adamič, Freud... na proskripcijski listi — Odpor ameriške javnosti proti »preganjalcem čarovnic«

Ne samo v Evropi — tudi v Ameriki — postaja vsak dan bolj očitno, da predstavlja senator McCarthy s svojim senatskim odborom za proskripcije »protiameriške dejavnosti« najslabši zgled za današnje Ameriko. Junjska številka washingtonskega časopisa New Republic je objavila posebno poročilo o »požigalcih knjig«, iz katerega je razvidno, do kakšne mere se je razvzela nerazodna gonja, ki jo nekaj časa vodi senator McCarthy.

dvomih, prepričati o pravilnosti ameriških ciljev...»

Pod prejšnjim predsednikom je državni sekretar Acheson razdelil ameriškim knjižnicam po vsem svetu revije, kot n. pr. »Life«, zaradi česar so ga prenapetosti obtožili skoraj kot izdajalca. Dulles se je sicer najprej držal prejšnjih načel, toda ko je McCarthy napadel te direktive vlade, so to odpravili in razglasili, da radijske postaje in knjižnice ne smejo uporabljati gradiva, ki so ga napisali »komunisti, njihovi simpatizerji in osebe, ki pišejo dvoumno«. Prav zaradi tega precej nejasnega in dvoumnega navodila so iz ameriške knjižnice v Berlinu odstranili tudi študijo Vere Michele Dean, roman Walterja Durantyja, pesmi Langstona Hughesa in Howard Fastova zbirko del Toma Paina. V Bombayju in Kalkuti so umaknili knjige, kot so n. pr. Alana Bartha »Loyalnost svobodnih ljudi«, Walterja Whita »Naraščajoči veter« in seveda »Washingtonski lov na čarovnice«, ki jo je napisal urednik lista »New York Herald Tribune«. Odpor proti temu vladnemu navodilu je bil precejšen. Zato pa je McCarthy poslal na inspekcijo dva »cenzorja« — Cohna in Shina. — ki sta prinesla seznam avtorjev, ki jih je McCarthy napisal na proskripcijsko listo.

Toda val, ki ga je sprožil McCarthy proti ameriškim knjigam v inozemstvu, ni ostal brez vpliva v sami Ameriki. Casopis »New Republic« poroča, kako je metodistični škof Oxnam v mestu San Antonio zahteval, naj se prepove in pože 600 del različnih avtorjev. Med temi knjigami je Einsteinova »Relativnostna teorija«, Thomasa Manna »Egipčanski Jožef«, »Eseji o treh dekadah« in »Cudovita gora«, Louisa Untermyerja »Biseri ameriškega in britanskega pesništva«, D. C. Fisherjeve »Basni za starše« in »Nerazumljiva »Betsy«, zbirka ameriških, zlasti zamorskih ljudskih pesmi Allana Lomaxa in Norberta Wienerja knjiga o mehaničnih možganih »Cybernetics«.

Vendar so ameriške knjižnice v tujini — zlasti v Nemčiji, Avstriji, Japonski, Koreji in Trstu, — ki imajo nad 2 milijona knjig, morale opraviti »čiščenje« na podlagi črne liste avtorjev, za katere zahteva McCarthyjev »proskripcijski« odbor, da jih morajo odstraniti. Ta lista naštevava 64 imen. Nekatera med nimi so znana tudi pri nas: Sherwood Anderson, Leonard Bernstein, Pearl Buck, Eskine Caldwell, John Dewey, John Dos Passos, Theodore Dreiser, Max Eastman, Albert Einstein, Louis Fisher, George Gershwin, Ernest Hemingway, Sidney Hillman, Harold Humes, Oliver La Farge, Thomas Mann, Dorothy Parker, Epton Sinclair, Norman Thomas, Henry Wallace, Richard Wright...

Vprašanje ameriških knjižnic v inozemstvu je že večkrat pretresal kongres. Nekateri senatorji so mnenja, da morajo postati te knjižnice »najbolj za propagandno dejavnost«, toda strokovnjaki so povedali svoje mnenje: »Čim bi postalo jasno, da so te knjižnice zgolj agencije za razpisanje protikomunistične literature, bi njihov pomen kmalu upadel.« Na kongresu ameriških knjižničarjev je dr. Luther Evans, pred kratkim izvoljeni predsednik UNESCO, izjavil: »Ljudje, ki obiskujejo ameriške knjižnice v tujini, sodijo Ameriko po knjigah, ki jih berejo. Brali so o »svobodi mišljenja v ZDA. V knjigah, ki so jim na razpolago, najdemo dela, ki se razlikujejo ali pa so celo sovražna pogledom, ki jih ima sedanja vlada v ZDA. Zbirka cenzuriranih in kritičnih knjig o ameriškem življenju napravi več kot na tisoče propagandnih brošur, s katerimi hočejo bralca, ki je v

še »New Republic«, ko smeji zaskrbljenost ameriških posedujočih grogov, ki podpirajo McCarthyjevo gonjo. Tudi odbor »katoliških žena čikaške nadškofije« je objavil svojo dodatno proskripcijsko listo del, ki »kvarijo mladino«. Na tem seznamu so Freudove razprave »O sanjah in seksualnih teorijah«, Zolajeva »Nona« in še cela vrsta manj znanih del ameriških pisateljev, ki bodo v oči čikaške terialke.

Ameriške knjigarne dobivajo pozive, naj ne prodajajo knjig, ki jih postavljajo na proskripcijsko listo bodisi oblasti (n. pr. v Texasu, kjer so prepovedali prodajo »subverzivne« literature, med katero spada tudi »smeešne ameriške ustave oblike ali pa smeešne ameriške ali teksaske zgodovine«) ali pa razne verske organizacije. Nekateri knjigarne in knjižnice se tega držijo, druge pa — kot n. p. javna knjižnica v Madisonu ni hotela kupiti knjige »McCarthy — človek, senator in »izem« in je zaradi javnega protesta morala odstraniti iz svoje knjižnice delo, ki ga je napisal o samem sebi senator McCarthy z naslovom »McCarthyem — boj za Ameriko«.

Protesti proti »požigalcem knjig« so fedalje ostrejši. Tako je Ameriška zveza univerzitetnih profesorjev sprejela resolucijo, v kateri pravi: »Izkoriščanje zakonitih predpisov za politične namene... prenevanje ali cenzuriranje knjig bodisi zaradi njihove vsebine ali njihovih piscev, pomeni bojkotiranje ustvarjalnega duha. Vse to in še druge metode nadziranja snadajo med naluiše sovražnike svobodne družbe.«

McCarthy in ljudje njegovega kova in obzora njejo današnje Ameriko in povzročajo sami vladi največ škodo. Svobodoljubni Američani so že večkrat v svoji zgodovini pokazali, da ne morejo trpeti ne metod ne težnji, ki jih danes zagovarja nestrpni senator in se bodo prej ali slej naveličali — njega in vstih, ki kvarijo ugled Amerike in posredno tudi Eisenhowerjeve vlade.

D. S.

Obisk grškega ministra v Londonu

London, 18. julija (Tanjug). Danes se je končal enotedenski obisk grškega ministra za gospodarsko koordinacijo Markezinisa v Veliki Britaniji. Po uradnem obvestilu, ki ga je objavilo britansko ministrstvo za zunanje zadeve, je Markezinis britanskim odgovornim osebnostim podrobno razložil sedanji gospodarski položaj Grčije in napore grške vlade za rešitev gospodarskih problemov. V poročilu je rečeno, da je britanska vlada pokazala veliko zanimanje za napore grške vlade v tej smeri. Poudarjajo, da so bili razgovori informativnega značaja ter da so potekali v prijetnem ozračju, toda brez kakih posebnih sklepov.

V času svojega bivanja v Londonu se je Markezinis sestel z britanskim ministrom za trgovino Thorneycroftom. Kakor izjavljajo, Markezinis tu ni imel razgovorov glede britanskega posojila Grčiji, vendar pa je v stiku s številnimi bančniki in trgovskimi osebnostmi razložil načrt novega grškega zakona, ki daje pobudo tujim kapitalistom za investicije v Grčiji.

Dr. Luther Evans, predsednik UNESCO, prej direktor kongresne biblioteke v Washingtonu

Pred revizijo belgijske ustave

Bruselj, 18. jul. Belgijem parlamentu je notranje ministrstvo predložilo osnutek zakona o reviziji ustave, ki je potrebna predvsem zaradi tega, da bi imel pristop Belgije k Evropski obnambni skupnosti tudi pravne temelje, ki jih ni v dosedanjih belgijski ustavi. Nadalje pa je revizijska ustava potrebna tudi zaradi statusa kolonije Kongo in zaradi upravnih form, ki bi ustrezale narodnostnim in kulturnim razmeram in kulturi državi.

O reviziji ustave bo odločal belgijski parlament v dvotretjinskih večini. Če bo parlament revizijo odobril, bo vlada predlagala kralju, naj parlament razpusti, da bi potem novo izvoljen parlament pod imenom konstituenta izvedel sprejeto revizijsko ustavo.

Kdaj bo belgijski parlament razpravjal o osnutku zakona za revizijo ustave, še ni določeno, videti pa je, da bi vladajoča krščansko-socialna stranka želela tako dolgo odlagati vsa zadeva, dokler ne bo potekla ustavnodobna sedanjega parlamenta, kar pa bo šele v maju 1954. Opozicija socialnih demokratov in liberalcev pa zahteva, naj bi parlament predlogu revizije ustave razpravljali že med parlamentarnimi počinjanci, najpozneje pa meseca septembra in da bi bile tako nove volitve štiri ali pet mesecev pred potekom ustavnodobne parlamentarne razpustitve. Opozicija je razpust parlamenta že večkrat zahtevala in bo zdaj zaradi nameravane revizije ustave to svoj zahtevo najlaže tudi uveljavila.

Letalska nesreča

Milton (Florida), 18. julij (Reuter). Transportno letalo ameriške mornarice se je po vzletu z letališča Whiting zrušilo. Od 40 oseb, ki so bile v letalu, jih je samo 6 preživelo nesrečo.

Dulles o Beriji

Washington, 18. julij (AFP). Ameriški zunanji minister John Forster Dulles je v svojem govoru po televiziji dejal: »Drugi človek triumvirata, ki bi moral vladati nad Rusijo, bivši šef policije, danes trpi, v kolikor že ni mrtev, kot žrtev svojega terorističnega sistema.«

Stavka v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 17. julija (AFP). Kakor se je zvedelo v zahodnoberlinskih sindikalnih krogih, delavci tovarne kemičnih proizvodov v Boni pri Merzburgu v Vzhodni Nemčiji še vedno stavkajo in zahtevajo izpustitev tistih delavcev, ki so bili aretirani po demonstracijah 17. julija v tej tovarni. Lastnik akcij te tovarne so sovjetske oblasti. Skupno stavka okrog 14.000 delavcev.

Razgovor o nigerijski ustavi

London, 18. julija (Tanjug). Predsednik nacionalne zveze Liberije in Kameruna Azikije in drugi nigerijski politični voditelji so objavili, da pridejo v London na razgovore o nigerijski ustavi. Kakor je znano, so nigerijski politični voditelji prej odklanjali to povabilo ter izjavljali, da ne vidijo nobenih vzrokov za take razgovore v Londonu. Pri teh razgovorih namravajo ugotoviti, kaj je potreba popraviti v nigerijski ustavi. Konferenca v Londonu se bo pričela 29. julija.

Predsednik republike maršal Tito je 14. julija sprejel na Brionih voditelja »Gibanja italijanskih delavcev« Valda Magnanija, ki je na privatnem obisku v Jugoslaviji

Boj za združitev Koreje se bo nadaljeval

Izjava južnokorejskega diplomata — Boji na korejskem bojišču — Grožnja z atomsko bombo

Seul, 18. julija (AFP). Kakor menijo v obveščenih krogih Združenega poveljstva, bo severnokorejsko-kitajska delegacija na jutrišnjem sestanku v Pan Mun Jomu odgovorila na noto so tu označili kot ultimatum, kajti, kakor se je zvedelo, je delegacija Združenega poveljstva zavzela odločno stališče glede stalnega odlašanja pogajanj na zahtevo nasprotne delegacije. V krogih Združenega poveljstva menijo, da skuša nasprotna delegacija s tem odlaganjem po eni strani izkoristiti nesoglasja, ki obstajajo med članicami Združenega poveljstva in Sing Man Rijem, po drugi strani pa izkoristiti položaj na fronti, kakršen je sedaj.

Pekinski radio je večerj in danes v svojih oddajah objavil komentarje o položaju glede pogajanj o premirju, v katerih je trdil, da se Združeno poveljstvo trudi, da bi preprečilo sklenitev premirja. Znano pa je, da je prav severnokorejsko-kitajska delegacija na današnji seji, ki je trajala samo eno minuto, zahtevala preložitev razgovorov na jutri.

Seul, 18. julija (AFP). Predstavnik Združenega poveljstva je sporočil, da so bile pretekle noč borbe za 5 strateških vrhov na osrednjem delu korejskega bojišča. Računajo, da je v teh borbah sodelovalo okrog 3.000 severnokorejskih vojakov. Vse do jutra so trajale borbe za strateški vrh, ki je še vedno v rokah enot Združenega poveljstva. Stirje Kitajski bataljoni so davi napadli ameriško divizijo, ki drži strateško višino zahodno od doline Mundungi. Računajo, da so imeli nasprotniki v tem boju, ki je trajal poludruro uro, okrog 100 mrtvih in ranjenih.

Na zahodni fronti je Kitajski bataljon napadel enote Združenega poveljstva severozahodno od reke Kumhve. Napad je bil odbit s pomočjo topništva. Manjši napadi so bili tudi na ostalih osekkih osrednjega dela korejskega bojišča. Južnokorejski veleposlanik dr. Jučan Jang je sinoči izjavil, da bo Južna Koreja ponovno začela borbo, če nasprotni stran ne bo privolila v združitve Koreje v roku 180 dni po prekinitvi sovražnosti. Novinarjem je dejal, da toliko dvomi v iskrenost Kitajcev in Severnih Korejcev, da se mu zdi nadaljevanje vojne gotova stvar.

London, 18. julija (AFP). Britanski minister brez listnice Selwyn Lloyd je po televizijskem programu izjavil, da nepotnost v vsem svetu popušča ter da so izgledi za mir na Koreji »sorazmerno dobri«. Izrazil je upanje, da so Kitajci in Rusi pokazali znake dobre volje glede sporazuma. Kar se nas tiče, je dejal, ni vzrokov, da ne bi bilo premirje hitro podpisano. Po Lloydovih besedah bi bila sklenitev premirja prvi korak k mednarodni konferenci za rešitev problemov Daljnega vzhoda.

New York, 18. jul. (Tanjug). Vest o korejskem premirju še vedno najbolj zanimajo ameriško javnost. Tisk se zavzema

za nadaljevanje korejske vojne, če nasprotnik ne bi sprejel pogojev sporazuma in bi se nadalje zahteval neke garancije proti event. akciji Sing Man Rija po podpisu premirja. Večerašnji zahtevi Hearstovega tiska, naj se na Korejo uporabijo atomsko bombo, se je sedaj pridružil še član vojaškega odbora predstavnškega doma, ki je zahteval, naj uporabijo atomsko bombo, »če bodo pogajanja o korejskem premirju ponovno prekinjena.« Zahteval je tudi, naj se nasprotniku postavi določen rok, do katerega mora privoliti na pogoje premirja ter naj se po tem roku preide v ofenzivo z atomskim orožjem. Ozračje, ki ga s takimi zahtevami in pisanjem ustvarjajo ameriški listi, je povzročilo precejšnjo zaskrbljenost v krogih OZN, ki menijo, da bi bilo treba storiti vse za sklenitev premirja.

Kot značilno smatrajo dejstvo, da je Robertson v izjavi, ki jo je dal po televiziji, poudaril, da ZDA ne bi mogle nikdar biti v sovrastvu s Sing Man Rijem. Ta izjava predstavlja odgovor na vprašanje, ki ga tu že dlje časa postavljajo v javnosti: ali bodo Sing Man Rija, če bi prekršil premirje, imeli za agresorja, proti kateremu bi morala storiti potrebne ukrepe OZN. Robertson je tudi izjavil, da so ZDA obljubile, da bodo zastopile politično konferenco, ki mora biti po premirju na Koreji, »če bo nasprotnik pokazal, da nima dobre volje.«

»Times« o sklicanju Generalne skupščine OZN

London, 18. julija (AFP). Diplomatski urednik »Timesa« piše, da je lord Salisbury, vršilec dolžnosti britanskega ministra za zunanje zadeve, v New Yorku razpravljal z generalnim sekretarjem OZN Hammarskjöldom o event. sklicanju Generalne skupščine OZN zaradi korejskega vprašanja. »Times« dodaja, da britanska vlada meni, da ni potreba sklicati Generalne skupščine, dokler se ne ve, kako bo s korejskim premirjem. Toda, tudi če ne bo rešeno to vprašanje, zaključuje »Times«, bo kljub temu razpravljanje v OZN potrebno, da svetovna javnost izve, kdo bo napovedal odgovoren za neuspeh pogajanj.

Mandaley - zadnja prestolnica burmanskih kraljev

ZAPISKI S POTOVANJA PO BURMI

Po izvršenem sporazumu nam je burmanski minister za zunanje zadeve ponudil izlet v Mandaley, zadnjo prestolnico burmanskih kraljev. Seveda smo z veseljem sprejeli povabilo, saj smo se bili Ranguna že nekoliko naveličali. Ker je Mandaley oddaljen od Ranguna šest sto kilometrov, je bilo mogoče to pot napraviti samo z letalom. Dogovorjeno je torej bilo, da moramo biti ob sedmih zjutraj na letališču. Letališče je precej oddaljeno od mesta, zato smo bili že zgodaj na noč. Z avtomobili smo se odpeljali v velikem pljusk, kar ni ta čas v Rangunu nič posebnega, saj je deževna doba in ta bo trajala vse do oktobra. Sonce ni kaj rado ne pogleda skozi čmerikavo nebo. V štiri najstrednem bivanju smo ga bili enkrat samkrat videli za kratko dobo. Toda vročina kljub deževnemu vremenu ni popustila.

Avtomobili počasi vozijo. Ponekod se je zamašila kanalizacija in tam je na cesti za dobro ped deževnice, po kateri veselo kobacajo goli otroci. Pred vojno so Rangun imenovali biser Azije in številne monumentalne palače, široke ulice in svetleče pagode upravljujejo naziv, toda vojna je v ta biser zarezala globoke brazde. Mnogo je razrušenih in požganih stavb, in v deželi je še vedno vojna. Poseben pečat dajejo pouličnemu življenju številni begunci, ki so pribežali pred oboroženimi bandami iz notranjosti v glavno mesto. Ti begunci so si postavili na trotoarjih ulic bambusove barake in zdaj žive v njih. Njihovo število gre v stotisoče. Nedavno je nekatere doletela nesreča, pogorelo so jim njihove kočare in vlada jim je na posebnih krajih načrtno zgradila nove. Ko sem ob priliki razgovorjal z rangunskim županom o teh beguncih, mi je dejal, da ne verjame, da se bodo po končani vojni vsi vrnili v svoje rodne kraje, ker so okusili sladkosti mestnega življenja.

Kljub dežju in zgodni uri je na ulicah veliko ljudi. Prerivajo se pod strešnimi napušči in čudno izgledajo nekateri, napol goli z razpetim dežnikom nad glavo. Rangun ima mnogo dobro polovico Burmancev, zato na vsakem koraku srečujes poleg rjavih domačinov temne

Indijce, ovite v njihova bela oblačila, Indijce z neobhodnim otrokom na hrbtu in znamenjem na čelu, z biseri na zunanji strani nosnic in z okrasnimi obroči na gležnjih, srečujes Pakistance s črnimi muslimanskimi pokrivali, modernizirane Kitajce v kratkih hlačah, s širokimi ličnicami. Pripeljali smo se izven mesta. Cesta vodi ob velikem jezeru, ki z ene strani obdaja Rangun, medtem ko obema mestoma s treh strani reka Rangun. Sofer nam je pripovedoval, da so bile ponoči bitke v rečni delti ob morju in da so vojaške enote razbile skupino upornikov, ki je že nekaj časa terorizirala tamkajšnje prebivalce.

Letališče je bilo pred nami. S pospešenim tempom ga gradijo. Ko bo gotovo, bo eno najmodernejših v Aziji. Veliki buldožerji vlačijo težke tlačne ježe po čmokatih rečni ilovici, kjer bodo napravili novo dovozno cesto. Vzletišča pa so že vsa zgrajena in tudi »Kometa« je pristajajo.

Dež ne mara ponehati. Vkrucamo se v malo štirimotorko. V trenutku smo nad rjavimi riževimi polji, toda nekaj ni v redi z letalom, avtomatsko dvigalo ne potegne obeh koles v trup aviona. Pilot se je trudil in večkrat ponovil poizkus, toda ni mu uspelo. Nič ne pomagalo, moramo se vrniti na letališče. Letalo je tako nizko zaokrožilo na riževimi polji, da so prestrašeni orači z rokami pokrivali glave, da jim jih ne bi posneli. Ker med nami ni bilo vpraževnežev, smo se čez čas spet vsi vkricali v dvomotorno »Dakoto«. Z njo je bilo vse v redu. Prelтели smo poplavljen polja, prestrašili bele golobe na osmiljenih drevesih, da so vzmirnjeno zaprthtali, in že je letalo predro oblachno zaveso in se pogrnalo proti soncu, da je začetel v očeh. Pod nami se je neskončno daleč raztezala divje razburkana čudovita meglena pokrajina. Letali smo naravnost proti severu.

Prisedel sem k našemu spremljevalcu iz ministrstva za zunanje zadeve in pričel z njim razgovor. Stasit možak je bil v svoji nacionalni nošnji, katero Burmanci zelo spoštujejo — bil je v krilu z velikim vozom na trebuhu, beli srcaji brez ovratnika, in posebnem

suknjiču. K tej nošnji pripada tudi svilena ruta, ovita okrog glave, toda to nosijo le ob svečanih prilikah. Prišel je pripovedovati in iz oči mu je sijala resnost in solidnost, kakor je odsevala iz vsakega Burmanca, s katerim smo imeli opravka v času našega bivanja v Burmi.

Mandaley, kamor potujemo, je bila zadnja prestolnica burmanskih kraljev, preden so prišli leta 1826 Angličji v deželo. Najstarejša in najznamenitejša prestolnica burmanskih kraljev pa je Pagan, na drugem kraju dežele. V Mandaleju je nekoliko drugačna klima, kot v Rangunu, zato se tudi prebivalci, večinoma kmetje, bavijo z drugimi kulturami kot na jugu države. Malo padavin ja v Mandaleju, zato gojijo v glavnem tobak in stročnice. Zdaj je tam žetev kikirikija. Velika reka Iravadi teče skozi mesto. V mestu je zelo razvita trgovina. Stevilne so tkalnice svile toda kot obrt, ne kot tovarne. Mandaley je drugo največje mesto v državi in šteje tristo tisoč prebivalcev. Povečano število gre na račun beguncev.

Ljudje govore isti jezik, kot v Rangunu. V Burmi je več narodnosti, na severu je San, vzhodno od Ranguna so Karenji, potem so še Kačeni, Cin in Keja. Vsaka narodnost ima svoj parlament in svojo vlado dovoljni z rezultati razgovorov. Vojaške sile z velikimi uspehi vodijo borbo proti upornikom in najkasneje v dveh letih bodo obračunali z njimi, je končal svoje pripovedovanje ljubozni Burmanec.

Na cilju smo, pod nami leži Mandaley. Na letališču nas čakajo predstavniki oblasti, občine, vojske. Mandalejsko ravno obdajajo z vseh strani gosto zarasli zeleni hribi, da nas je vse spreletelo, saj na naši poti še nismo videli toliko podobnosti z našim hribovjem in že sem potihoma odbrl, katera bi lahko bila Krim, katera Smarna gora...

Prvo, kar nam je padlo v oči, je bilo revno rastlinstvo, saj smo bili doslej navajeni na najbolj bujne primere, toda suha zemlja ne more bogato roditi. Naši gostitelji so se med potjo zanimali za trgovinski sporazum, kako smo zadovoljni z njim; brali so v časopisih, da je bil podpisan. Ali imamo tudi za nje kakšno blago na prodaj, predvsem bi radi bicikle in rezervne dele zanje. Povedali smo jim, da je bil to verjetno najhitreje dosežen trgovinski sporazum, saj so trajala pogajanja od začetka do konca le dve uri in pol, in da smo se v vseh vprašanih sporazumeli na najbolj priščen način. Pripovedovali smo jim, da se je takoj drugi dan po sporazumu javilo pri nas v

in predsednik vlade je član zvezne vlade v Rangunu. Roparske bande so na jugu, v sredini in na vzhodni strani. V teh dneh, je pripovedoval naš spremljevalec, so se končali razgovori v Bangroku, ki so obravnavali umik Kuomintangskih čet iz burmanskega ozemlja. Burmanci so bili za

hotelu precejšnje število trgovcev, ki so z našimi trgovci že pričeli reševati konkretna posla. »To je velika reča,« je dejal mestni sekretar, »snaša država je imela doslej trgovinski sporazum samo z Indijo, vi ste drugi,« je smeje zaključil.

J. V.
(Se nadaljuje.)

ZADNJI TELEGRAMI

PARIZ, 18. jul. (AFP). Politični in vojaški problemi Indokinca so bili glavna snov konference med francoskim ministrom za zunanje zadeve in predsednikom predsednik vlade Joseph Laniel, podpredsednik vlade Paul Reynaud, zunanji minister Georges Bidault, obrambni minister Pieven, Mare Jaquet, državni tajnik za pridružen državne zadeve, načelnik generalnega štaba, vrhovni poveljnik francoskih čet v Indokinji in general Maurice Dejean, ki je bil imenovan za generalnega komisarja v Indokinji. Mednarodna konferenca se bo nadaljevala v torek.

TEHERAN, 18. jul. (AFP). Jutri se bo sestal medžis na izredno sejo. Na tej seji bodo po predpisi šle ustave prebrali izjave o demokraciji 34 poslanov.

ATENE, 18. jul. (AFP). Letalski maršal Schlatler, ki nadomestuje vrhovnega poveljnika zavezniških čet za južno Evropo, je prisel v Atene. Maršal Schlatler bo prisostvoval velikim vojaškim manevrom, imenovanim »rni val«, ki bodo v kratkem v Grčiji in Turčiji.

TOKIO, 18. jul. (AFP). Narasle vode so poplavlje tri vasi približno 10 km od Osake. Doslej so ugotovili 300 mrtvih in čez 1300 pogrešanij.

BERLIN, 18. jul. (Reuter). Glasilo ameriške visoke komisije v Zahodni Nemčiji »Neue Zeitung« poroča, da je črna socialistična stranka vzhodne Nemčije uvedla preiskavo o dejavnosti notranjega ministra Williija Stopha. — v vzhodnonemških obveščenih krogih — piše list — megljo, da bo Stoph odstavljen, ker ni bil »dovolj odločen« v borbi proti sprokatorjema v času junjskih demonstracij.

LONDON, 18. jul. (AFP). Po nepotrjenih vestih, ki prihajajo v London, je prišlo do hudih bojov med pletni Karomondžong in Suk na meji med Kenjo in Ugando. — Kakor se je zvedelo, je v teh bojih padlo okrog 50 ljudi.

BONN, 18. jul. (Tanjug). Vzhodnonemški sindikat rudarjev je sklenil, da bo poslal na skupščino rudarjev Zahodne Nemčije, ki se bo jutri pričela v Kölnu, svojo delegacijo.

Ulica v Rangunu, v ozadju Sule pagoda

POGLEJMO V BEOGRAD.

RAZGOVOR S PODPREDSEDNIKOM MLO BEOGRADA

Preko občin ljudstvo neposredno sodeluje pri reševanju skupnih problemov

Naš dopisnik je obiskal podpredsednika MLO Beograda tov. Sveto Popovića ter se zadržal z njim v daljšem razgovoru. Na prošnjo, da bi v glavnih obrisih opisal probleme, ki so nastali zaradi izredno hitre povojne rasti našega glavnega mesta je tov. Popović odgovoril takole:

»Res je, da je naše mesto zelo hitro rastle. Takoj po vojni je v Beogradu živelo okoli 280.000 ljudi, sedaj pa nas živi tu skoro pol milijona. Če poleg tega upoštevamo škodo, ki jo je mesto utrpelo v vojni — bilo je uničeno 39% poslopj in 45% ulic — nam takoj postane očiten glavni problem: stanovanja. Res je, da se je po vojni mnogo gradilo, vendar to še zdaleč ne zadošča.

Poleg stanovanjskih težav pa je najbolj nujno vprašanje sol, predvsem osnovnih. Mestni ljudski odbor je sklenil v letošnjem letu izdati samo za šole 400 milijonov dinarjev, kar pa bo rešilo problem le deloma. Število dijakov se je namreč tako povečalo, da dela večina šol v treh izmenah, nekatere pa celo v štirih, tako da pride na enega dijaka vsega skupaj 1,3—2,2 m³ prostora, medtem ko se za normalno računa 6 m³.

Poleg teh imamo seveda še vrsto drugih težav. Med te spada brezdvoma premajhno število zdravstvenih ustanov, predvsem ambulant in poliklinik, poleg tega pa so zastarele in postale nezadostne še mnoge komunalne naprave, med temi tudi prometna sredstva. Treba je pogledati samo vrste na postajališčih, da se človek prepriča, da sedanja zmogljivost vozil ne zadošča. V vseh teh svareh — čeprav sem že dejal da se je marsikaj zgradilo — še precej zaostajamo.

Beograd ima tudi odlično premajhno število parkov. Mesto je v odprti pokrajini, v mestu samem pa je relativno majhno število parkov. To nameravamo rešiti tako, da bomo povsod, kjer so prazna zemljišča, katerih ne nameravamo zadati, uredili parke. Sedaj tudi že dve leti s stematično pogozujemo okolico Beograda. Letos prednjačita v načrtih parka na Kalimegdanu in Tašmajdan, ki sta oba sila priljubljena. Zato bomo vsaj drugega letos dokončno uredili.

Razvoj Beograda v povojnih letih — Prvi rezultati zbora proizvajalcev — Načrti za Novi Beograd — Ljudski odbor in občine

»Kakšne izkušnje pa imate s dosedanjim delom Zbora proizvajalcev?«

Zacetek je bil res nekoliko težak. Mislim, da lahko trdim, da je zbor proizvajalcev zaživel, ko je potrdil letne obračune podjetij. Tu se je pri reševanju konkretnih vprašanj pokazalo, da se je zbor kot celota dvignil nad ozka gledanja in jih je reševal zrelo in pametno. Posledica teh diskusij pa je bila, da se je Zbor proizvajalcev resnično začel baviti z vprašanji, s kakršnimi se mora baviti kot organ oblasti.

Menim pa, da bi moral Zbor proizvajalcev v večji meri nadzirati dela v podjetjih. Sedaj namerava Zbor proizvajalcev ustanoviti posebno komisijo za delavsko samoupravljanje. Kot povsod, so tudi tukaj primeri, da se včasih direktorji razumdejo z delavskimi sveti, da so delavski sveti le nekakšna fasada itd. Teh primerov res ni

mного, vendar obstojajo. O takšnih primerih bi moral diskutirati Zbor proizvajalcev ter pomagati s priporočili, v nekaterih primerih pa bi se moral tudi vmešati. Moje mnenje je, da je naš Zbor proizvajalcev zaživel, saj so prvi rezultati njegovega dela že tu.

»Ali mi lahko poveste kaj o načrtih za Novi Beograd?«

»Kolikor vem, se bo v Novem Beogradu nadaljevalo s delom v bližnji bodočnosti. Sicer moram omeniti, da je sedaj nekatera podjetja gradijo stanovanjski del Novega Beograda in so dogradila že marsikatero zgradbo. V nadaljevanje del bi torej spadali predvsem glavna palača, hotel, komunalne naprave, utrditve nasipa in nasipanje. Vsekakor pa je rok izgradnje odvisen od gospodarskih možnosti.

»Se eno vprašanje. Zanimam me, kakšen bo v novem statusu Beograda odnos mestnega ljudskega odbora do občin?«

»Praksa je pokazala, da je bila ustanovitev občin popolnoma upravičena, saj se tu porajajo glavni predlogi za delo MLO, in sicer zato, ker se z občinami ljudstvo neposredno udeležuje reševanja skupnih problemov. Vendar pa je naše mnenje, da občine v mestu nikakor ne morejo imeti istih kompetenc kot občine v okrajih. Mestni ljudski odbor mora skrbeti ne samo za zakonitost posameznih ukrepov občin, ampak mora imeti tudi pravico preklicati vse odločbe, ki niso v skladu s skupnimi interesi vseh mesta. Občine naj bi v bodoče reševale predvsem tiste probleme, ki jih lahko hitreje in pravičneje rešujejo kot MLO, torej nekatera komunalna vprašanja, socialno pomoč, stanovanja itd. Občinski odbori naj bi bili predvsem iniciatorji reševanja splošnih vprašanj, odločali pa naj bi samostojno v vprašanjih, ki jih resnično lažje rešujejo.«

Aljoša Furlan.

Beograd v številkah...

Koliko prebivalcev, stanovanj, komunalnih uslug, pisem, zdravstvenih ustanov, otroških ustanov, podjetij...

Palaca Ljudske skupštine FL RJ

Statistični podatki o tem, kako živijo prebivalci našega glavnega mesta, so dokaj zanimivi. V Beogradu stalno živi 470.134 ljudi in sicer na 62.890 hektarov zemlje, na katerih se Beograd razteza. Med prebivalci je vsega skupaj le 44.070 delavcev in obrtnikov. Tu niso šteti delavci v prometu in trgovini. To je seveda posledica tega, da je Beograd administrativno središče naše države. Skupno število stanovanjskih poslopj je 38.251, pisarniških poslopj pa 4.633. Od vseh poslopj jih je brez vodovoda 25.829, brez elektrike pa 2634. Priljubljenih hiš je 35.788, enonadstropnih 4154, dvonadstropnih 1359, tri in večnadstropnih pa 1589. V Beogradu je vsega skupaj okoli 101.358 stanovanj ali 4.289.000 m². Na enega prebivalca torej odpade 10,9 m². Večina stanovanj je dvosobnih. Stanovanja s kopalnicami je 32.706, z vodovodom pa 47.870. 53.745 stanovanj je pa brez kuhinje. Iz teh števil se vidi, da je vprašanje stanovanj dokaj kritično. Ni čuda torej, da se je mestni ljudski odbor z vso resnostjo lotil graditve stanovanj, saj jih nameravamo zgraditi samo v tem letu nad štiritisoč.

Tudi številke o komunalnih uslugah so zanimive. Skupna dolžina vodovodnih napeljav znaša 354,5 km, na katerih je 19.424 priključkov. Vsa gospodinjstva so porabila 21.654.000 kubičnih metrov vode ali 46 m³ na prebivalca (v Ljubljani 25 m³ na prebivalca). Skupna dolžina vseh kanalov pa je 310 km, dolžina zbiralnih kanalov 54 km. Avtobusi, tramvaj in trolejbusi vozijo na 174,4 km dolgi progi, in sicer tramvaj 58,4 km, trolejbusi 19 km, avtobusi pa 97 km. Vseh tramvajskih vozil je 82, trolejbusov 30, avtobusov pa 51. V vseh teh vozilih je prostora za 9729 ljudi. Prevozna sredstva so v lanskem letu prevozila 12.203.000 km (ali 277 krat okoli sveta). Vsak prebivalec Beograda se je peljal povprečno 244 krat in sicer najraje s tramvajem.

Beograjčani radi pišejo. V preteklem letu so dobili 17 milijonov 349 tisoč poslanih pism, 16 milijonov 961 tisoč pisem. Telefonskih pogovorov je bilo 45 milijonov 163 tisoč. Vsak dan je telefoniralo v tujino 227 ljudi. V Beogradu je 91 industrijskih podjetij v katerih dela 28.194 ljudi, poleg tega pa še 5470 obrtniških delavcev, od tega privatnih 15.876.

V Beogradu je vsega 22 zdravstvenih ustanov s 5943 posteljami. To pomeni, da je ena postelja na vsakih 79 prebivalcev. Za bolnike skrbi 1248 zdravnikov ali 1 zdravnik za 375 prebivalcev. Zdravila kupujejo Beograjčani v 58 lekarnah, in sicer potrošijo letno povprečno 170 dinarjev na osebo. Rešilna postaja je prepeljala v bolnišnico vsakega desetega prebivalca, in sicer z 19 avtomobili, kar pomeni, da je vsak avtomobil prepeljal v bolnišnico okoli 2000 bolnikov. Veliki del teh voženj odpade na matere 10.167 otrok, ki so se lani rodili v beograjskih porodnišnicah.

Za naraščajoči skupaj 1102 otroških ustanov. Od tega je 61 dečjih domov, jasli, vzgajališča in vrtičkov. V teh ustanovah vzgajajo 12.635 otrok. V Beogradu je 94 osnovnih in srednjih šol, katere obiskuje 49.167 učencev in dijakov. Poleg tega je še 164 srednjih in nižjih strokovnih šol, katere obiskuje 66.350 dijakov. Beograjske visoke šole pa obiskuje 25.994 študentov, od katerih je 22.247 rednih slušateljev. V srednjih šolah poučuje 4031 profesorjev.

V Beogradu je 32 dvoran za koncerte, dramo, opero in kino, ki imajo skupaj 20.689 sedežev. Od tega je 20 dvoran z 11.102 sedeži za kinopredstave. Za vsak sedež v kinodvoranah je 42 re-flektantov, za sedež v koncertnih dvoranah 283, za sedež v gledališču pa 205. V prvem tromesečju tega leta je bilo 350 predstav, katere si je ogledalo 255.057 gledalcev. Kinopredstave si je v istem času ogledalo 1.985.200 ljudi. Vsega so predvajali 105 filmov od katerih je bilo 36 prvič predvajanih. Največji uspeh je dosegel meksikanski film »En dan življenja«, katerega je videlo 224.906 ljudi, takoj za njim pa je »Na otoku s teboj« (!) s 178.907 obiskovalci. Najbolje obiskani domači film je bil »Vsi na morje« s 104.843 gledalci.

Radijskih naročnikov je 52.631 kar pomeni, da pride na vsakih 9 prebivalcev 1 radijski sprejemnik.

Beograjčani kupujejo stvari v 1849 trgovinah in sicer so lani kupili za 32.158.712.000 dinarjev blaga, kar pomeni, da je vsak prebivalec kupil za 68.000 dinarjev blaga. Na trgu so prebivalci Beograda kupili raznih živil v skupni teži 17.643 ton za kar so izdali 11.065.177.000 dinarjev, industrijskih proizvodov pa so kupili za 21.086.535.000 dinarjev.

V Beogradu je 460 gostinskih podjetij, med temi tudi 21 slaščičarn, bifejev, krčem in javnih kuhinj je 267. Hotelov in gostiln s prenočišči je 14 s skupno 1343 posteljami. Skupni promet gostinskih podjetij je lani znesel 2.994.288.000 dinarjev. Od tega so Beograjčani izdali za alkoholne pijače 1.532.546.000 dinarjev.

Pogled z letala na Beograd

BEOGRAJSKI POMENKI

po zidovih poslopja »Politika« in po drevju malega trga pa petje Mice Slavčkove slišijo celo mrtvi na Novem pokopališču. »Politika« in radijska postaja sta prosili in rotili, da bi zvočnike odstranili, toda poslovodja kavarn »Pri treh grozdih« ni hotel niti slišati o tem. »Politika« ga je naposled napadla in mu očitala, da je nekulturen ter se je grdo izrazilo celo o petju Mice Slavčkove, a vse je bilo zaman. Mica Slavčkova poje, in če že poje, prepeva vso noč. Ker pa je pritisnila vročina in morajo Beograjčani hočeš nočeš imeti odprta okna, lahko mirno rečemo, da Mica Slavčkova s svojim petjem uspa in s pesmijo tudi budni prebivalci Palilule in Skadarlije.

Nekateri nervozni ljudje so zahtevali premostitev in so odšli iz Beograda tja, kamor so jih že zdavnaj klicali, toda takih je malo. Beograjčani

so povečini vztrajni in borbeni. Tako je na primer konec preteklega meseca, ko je znanada pritisnila silna pripeka, prišlo do pravecat hladne vojne v botaničnem vrtu, kjer ima svojo restavracijo, svoje različne in glasbo gostinskih podjetje »Dalmacija«. Slavčki, ki jih je bilo v botaničnem vrtu, dokler gostinci niso zavzeli tudi tega najlepšega beograjskega parka, vse črno, so zapustili svoja gnezda in, ne da bi čakali na jesen, pobegnili v Afriko, da se od tod nikdar več ne vrnejo k nam. Toda stanovalci treh trinadstropnih hiš v Palmotičevi ulici niso imeli kam zbežati, marveč so pod vodstvom nekake rezervnega podpolkovnika začeli vojno z natakariji in z glasbeno kapelo, ki jim igra in prepeva pod okni. Dokler »pevačica« Lenka, ki ji pravi tudi Josefina Baeker, poje, se ti stanovalci pritažijo

in menda tudi sami uživajo v petju, ko pa Lenka naposled utihne, se iz vseh stanovanj vsujejo kosi premoga in prezele kumarice. Neke noč pred zoro je Lenka odšla domov z grdo bunko na glavi in tri dni sploh ust ni mogla odpreti, nekemu natakarju pa je kepa premoga iz »Kreke« izbila iz rok pladenj, na katerem je bilo kakih dvajset brizgancev.

Toda »Dalmacija« se je hitro znašla. Iztočila je sto tisoč dinarjev in zgradila na vrtu še streho za orkester. Junaški podpolkovnik je izstrelil skoraž pol tone premoga, toda vse je bilo zaman. Kakor na stotine drugih je tudi on, ki se nikoli ni uklonil Nemcem in Italijanom, kapituliral pred Lenko in dal v časopis takle oglas:

»Trisobno stanovanje v mirni ulici blizu centra zamenjam za manjše stanovanje v skrajnem predmestju. Ponudbe pod »Obole na živih«.

Kakor vidimo, pomagajo gostinska podjetja beograjski občini reševati stanovanjsko vprašanje in pošiljati ljudskim odborom v notranjosti Srbije strokovnjake. Razen tega razveseljujejo Beograjčane in jim preganjajo hude misli, če se jih v teh soparnih nočeh po naključju lotevajo.

Toda tudi v tem razkričnem Beogradu je zdaj mnogo ljudi, ki se jim dela kar črno pred očmi. Vsakdo, ki je zaposlen v kakšni prodajalni, pa najsi je ta na Terazijah ali na Voždovcu, je ves mračen, kakor da mu je bolezen prišla v hišo. Ni ga lokal, ki bi v njegovi izlozbi ne visel oglas: »Ta lokal dajemo z licitacijo v zakup.« Nekakšni trebušasti ljudje z aktonjo pod pazduho hodijo iz lokala v lokal ter gledajo, merijo in si nekaj zapisujejo v notes.

Prav bi si jo še tako želel. Najbližje boste našli neke na Voždovcu ali Dušanovcu.

V zadnjem času ne govorim v lokalih na Terazijah ali v Ulici kneza Mihajla o ničemer drugem razen o teh licitacijah. Nenaodoma se v lokalno pojavi rejen mlovek, ki s pogledom seka kakor s sabljo, si ogleda lokal in vpraša poslovodjo, čigav je.

— Od »Jugoslovanske knjige« — žalostno odgovarja poslovodja, ker vidi, da se bo prav kmalu selil v najbolj oddaljeno predmestje. Neznaneč si nekaj zabeleži, potem pa izprašuje dalje, kakor da je od davčnega urada: — Koliko plačate za najemnino?

— Velikansko vsoto! — se prebujalo poslovodja. — Petdeset tisoč dinarjev na mesec. — Gnali jo bomo do pol milijona! — odseka na kratko neznanec.

— Tovariš — prosil poslovodja, — zakaj nas vendar ne pustite pri miru?! Naše podjetje skrbi vendar za kulturo, pri božji volji! Gotovo ste iz nekega tekstilnega podjetja. Kaj boste s takšnim lokalom? — Prosi boga, da ti dá zdravja — odloči tisti z aktonjo. — Ne boste se več šopirili v takšnem lokalni in prodajali nekakšne pesniške zbirke, pač pa bomo v njem mi iz »Mesoprometa« prodajali svoje blago...!

Skratka, beograjske ulice so zaradi teh licitacij tako vznemirjene, da bo po vsej verjetnosti imela Ljudska milica polne roke dela. Če hoče, bog ne da, preprečiti prelivanje krvi. In če se ne zgodi kak čudež, se bo meso podražilo za petdeset odstotkov, čevapčiči pa ne bodo večji od koruznega zrna. Seneđa. knjige se bodo ootovo pocenile. Človek si odtrga od ust, da si na Voždovcu kupi recimo Davičevo »Pesem« za polovično ceno, potem pa se vrne domov, se zavali na posteljo, in medtem ko mu pod odprtimi oknom mehko prepeva »Slavček Prepevačček«, uživa ter se hkrati kulturno dviga in izgrajuje.

Konstantin Stepanović

... in v zgodovini

Na enem izmed mnogih beograjskih kopališč

Vzklil je že v predzgodovinski dobi, nudi v bronasti dobi svojim gospodarjem ob vnožju Avale dragoceno bakreno in svineceno rudo ter je v 4. in 3. stoletju po starem šteju postal Keltompomembna obrambna trdnjava. Kelti so izbrili domni. anti položaj Kalemegdana ter zgradili močno in odprno mesto Singidunum. Od tistih časov je v svojem 23-stoletnem obstoju premenjal mnogo gospodarjev in osvajačev, skupaj z njimi pa tudi imena: Singidunum, Singidun, Alba Greca, Alba Burgarorum, Vitenburg, Griechisch Vitenburg, Weitzenburg, Nan. dor Fehervar, Landor Fehervar so bila njegova imena, dokler ni naposled dobil ter kljub vsem navalom in osvajanjem do konca ohranil starosrbsko ime Bjelgrad in novosrbsko ime Beograd.

Popolnoma neodvisno srbsko mesto pod upravo Srbov je Beograd postal šele 18. aprila 1867, ko je turški sultan s svojim odlokom izročil knz-u Mihajlu vsa mesta in ko je iz Beograda iz vselej odšla turška posadka. Spomenik knzu Mihajlu na Tr-

gu republike priča o tem zgodovinskem dogodku in je mejnik dveh pomembnih obdobij v razvoju Beograda.

V napadih Atilovih Hunov, Saramatov, Gotov, za njimi pa naših prednikov, ki so prodirali na Balkan, v napadih Madžarov, Bolgarov, Turkov, Avstrijcev, Nemcev ter vseh znanih in neznanih osvajačev je Beograd pomenil važno strateško točko. V njem je skozi stoletja tekla kri, v njem so naši narodi branili svobodo pred ognjem turških topov in nemških bombnikov. In kakor so naši predniki z rdečo bakreno rudo kupovali daleč na severu ali jugu, vzhodu ali zahodu siljasti, puščičasti trahit in liparit, da bi se branili pred osvajalci, tako so naši borci s svojo svežo, skrlatno rdečo krvjo branili njegovo svobodo. Toda branili so ne samo njegovo in našo svobodo, marveč so na zidovih Beograda, na njegovih okoliščih in v njegovih kletah stoletja branili svobodo, neodvisnost in blaginjo Zahoda in vzhoda, od koder koli je pač prihajal tuji osvajalec.

Miroslav Gobrić, karikaturlast »Jofa«

Kje vse se ne kadijo ti različni! Vidiš jih celo v beograjski trdnjavi, v botaničnem vrtu, na Topčideru in sredi Terazij. Beograjska gostinska podjetja, ki jih je na tisoče, so izkoristila sleherni prostorček in uredila vrtove, zdaj pa v njih vso noč jedo in pijejo kakor na svatbi. Ze od aprila dalje kavarne kar tekmujejo, katera bo našla boljše »pevačico« in katera bo svoj vrt boljše ozvočila. Kako podjetni so beograjski gostinci, najbolj dokazuje restavracija »Pri treh grozdih«. Ta je ozvočila vrt, ki je prav tik »Politika« in deset korakov oddaljen od beograjske radijske postaje; in ko se zmrati, začne čevapčičar Žika peči različne, Mica Slavčkova, ki je do junija pela v Mataruški banji, pa ob spremljavi harmonike, basa in bobna užje tisto znano »Po cesti barke plavajo, po reki konji vozijo«. Takrat se okrog te kavarne zgrne na tisoče ljudi. Velikanske zvočnike, razporejene

OBVESTILA

GEOGRAFSKI INŠTITUT JLA V BEOGRADU
 razpisuje NATECAJ
 za sprejem civilnih osob. in sicer:

- I. Popolne geometre v svojstvu državnih uslužbencev. Nastop službe 1. oktobra 1953. Plača po uredbi in dodatek za službo v JLA.
- II. Na enoletni tečaj za risarje zemljevidov. Pravico udeležbe v konkurni imajo vse osebe z najmanj 4 razredi gimnazije in da niso starejše od 18 let. Tečaj se prične 1. septembra 1953. Udeleženci tečaja bodo imeli stipendijo 4500 din mesečno, brezplačno stanovanje in šolski pribor. Pogoj in vsi drugi podatki za sprejem se dobe pri vseh vojnih odeskih.

ODDAJO SE KAMNOSEKA DELA v predračunski vrednosti 21.000.000 dinarjev
 za novo postajno poslopje Jesenic na javni licitaciji, ki bo dne 15. avgusta ob 10 uri v Rekliji Zvezne Ljubljane. — Specijalne pogoje, predizmere del ter potrebne načrte dobre reflektanti pri Oddaji za investicije proti položajni kavelji 1000 d. n. katra se vrne po predložitvi ponudbe. Pisane ponudbe je dostaviti do 12. julija tek. leta.

Direkcija za železnice, Ljubljana. Na podlagi določil čl. 32. z. o. državnega zakona o državnih uslužbencih razpisuje glavna direkcija Jugoslovanskih železnic

NATECAJ
 za sprejem uslužbencev prometno-komercialne službe na železnici.

Prošnje kandidatov se sprejema do 31. julija letos. Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da so državljani FLRJ — kar dokazuje z izkaznico o državljanstvu;
2. da imajo volilno pravico — kar dokazuje s potrdilom pristojnih oblasti;
3. da niso mlajši od 18 in ne starejši od 28 let — kar dokazuje z izveščkom iz matične knjige rojstnih;
4. da so sposobni za železniško službo — kar ugotovi železniška zdravniška komisija pri pregledu za sprejem;
5. da so dovršili gimnazijo z višim tečajnim izpitom, oziroma srednjo ekonomsko šolo z zaključnim izpitom;
6. da niso oženteni.

Sprejeti kandidati bodo uživali pravice po splošnih predpisih do prejemkov, socialno-zdravstvenega zavarovanja, letnega dopusta, kakor tudi pravico do popusta pri vožnji po železnici ter do službene obiske po ustreznih predpisih.

V času pripravniške službe bodo kandidati dve leti obvezno na šolanju v železniški prometni šoli v Zmornu. Med šolanjem bodo sprejeti uslužbenci prejemali redne prejemke s tem, da bodo ta čas morali plačevati stroške vzdrževanja.

Po zaključnem šolanju v železniški prometni šoli bodo morali uslužbenci obvezno ostati v železniški službi najmanj 6 let.

Prošnje za sprejem s potrebnimi listinami, ki so našteje v tem tečaju — razen potrdila o zdravstveni sposobnosti — je treba kolkovati s 30 din in jih izročiti najbližji železniški postaji, preko katere bodo kandidati dobili tudi poziv za zdravniški pregled in kartjo za brezplačno vožnjo po železnici.

Prošnje je treba nasloviti na personalni oddelk glavne direkcije Jugoslovanskih železnic.

Glavna direkcija
 Jugoslovanskih železnic.
 5397-a

KRVODAJALCI
 Odvezni krvi se bodo vršili v tekočem tednu v zavodu v Ljubljani 20. t. m. (ponedeljek) in sicer samo za dajalce iz Ljubljane, ki žele dati kri brezplačno. Prijave od 7 do 9.

Transfuzijska ekipa zavoda bo odvzela kri 21. t. m. (v torek) v Domžalah v gimnaziji od 8 dalje; 23. in 24. t. m. (v četrtek in petek) pa v Trzinu v Zdravstvenem domu; praviško od 8 dalje.

Na dan odvzema krvi, t. j. prijave, ne zajtrkuje ničesar mastnega tudi mleka, mlečne kave ne (lahko čaj, črno kavo, kruh, marmelado, sadje in slatko).

Opozorilo: odvzeti krvi se bodo vršili na Jesenicah od 4. avgusta dalje in ne 20. julija, kakor je bilo pomotoma objavljeno v časopisih.

SOLSTVO

VISOKOŠOLCI IN VISOKOŠOLKE
 K prošnji za sprejem v študentske dišave in menze v Ljubljani priložite: a) izkaz o prenoženjskem stanju staršev; b) prepis maturitetnega spričevala ali izkaz o položnih izložitih in ocenah po daturnih; c) potrdilo in prporočilo SLM ali ZSJ in d) dopisnico za odgovor.

Prošnje sprejemamo samo do 20. avgusta 1953 na naslov: Študentsko naselje pod Rožnikom — Ljubljana.

5401-a Komisija za prošnje.

RAZPIS
 šestmesečnega podkovskega tečaja pri državni podkovski šoli v Ljubljani

Ravnateljstvo državne podkovske šole v Ljubljani razpisuje tečaj za šestmesečni podkovski tečaj v letu 1953-54. — Posojiti za sprejem so: da je kandidat telesno in duševno zdrav (zdravniško spričevalo) da je pisen (zadnja šolska odpustnica), da ima volilno pravico (potrdilo), da ni v sodni preiskavi (potrdilo), da je dopolnil 18 let starosti (rojstni list), potrdilo od pristojnih vojaških oblasti da ne bo med tečajem vpoklican na odsluženje kadrovskega roka, da se je izučil podkovske obrti in da je bil najmanj dve in pol leti zaposlen kot podkovski pomočnik (podkovsko spričevalo in delavska knjžica). Gojenci se bodo vzdrževali v internatu na državne stroške.

Lastnoročno napisane prošnje s kratkim življenjepisom, pravno kolkovanje in s pravno kolkovanjem priloženi je poslati na ravnateljstvo državne podkovske šole v Ljubljani Poljanska 69, najdalje do 20. avgusta letos. Tečajniki bodo pravočasno obveščeni o sprejemu in začetku tečaja. 5396-3

RAZPIS
 za sprejem učencev v Industrijsko rudarsko šolo v Zagorju za šolsko leto 1953-54

Industrijska rudarska šola v Zagorju bo sprejela v šolskem letu 1953-54 v I. letnik določeno število učencev, ki se želijo izučiti rudarskega poklica.

Sprejeto samo zdrave, fizično krepke učence, ki so stari od 15 do 17 let ter so zadostili osnovnošolski obveznosti.

Vpovanje bo do 30. avgusta t. l. Prijavitelj se je mogel tudi prijaviti. Pri vpisu bo vsak učenec zdravniško pregledan, nakar bodo obveščeni o sprejemu. Za vpis je potrebno predložiti:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko spričevalo, oziroma odpustnico;
3. potrdilo pristojnega KLO o promozenju staršev in
4. točen naslov prijavitelja, če se prijavi pisмено.

Solanje poteka tri leta ter ima namen izučiti učence za kvalificirane delavce rudarske stroke.

Vabno vse učence, ki imajo za nimanje za rudarski poklic, da se prijavijo k vpisu.

Vsa podrobnejša pojasnila se dobe pri upravi šole. 5275-3

RAZPIS
 za sprejem učencev v I. letnik v šolskem letu 1953-54

Uprava Industrijske šole Titovi zavodi Litostroj, Ljubljana, obvešča, da bo vpisovanje v prvi razred za šolsko leto 1953-54 v dneh od 15. julija do 15. avgusta vsak dan razen nedelje od 8 do 12 na upravi šole v naslednje poklice: Istarski, modelno-mazarski, strgarski in strojno ključavničarski. Po uspešno dokončanem šolanju dobe učenci kvalifikacijo v enem izmed navedenih poklicev.

Kandidat mora izpolnjevati pogoje:

1. da je telesno in duševno zdrav;
2. da je državljani FLRJ;
3. da ni mlajši kot 14 let in ne starejši kot 18 let;
4. da je z uspehom dovršil štiri razrede gimnazije in
5. da opravi sprejemni izpit.

Kandidati naj se vps še posebno predložijo naslednje dokumente:

1. lastnoročno pisano prošnjo za sprejem, kolkovano z din 30,-;
2. rojstni list;
3. zadnje šolsko spričevalo.

V prošnji naj kandidat navede kratek življenjepis, poklic, ki se ga želi izučiti, datum in kraj rojstva, socialno stanje staršev in njihov poklic. V prošnji naj tudi izrazi željo za morebitno bivanje v internatu.

Šola ima svoj internat: mesečne vzdrževalne znaša 3.000 din. Za čas šolanja dobe učenci v 1. razredu 1000 din, v 2. razredu 1500 in v 3. razredu 2000 dinarjev mesečne nagrade.

Sprejemni izpiti se bodo pričeli dne 24. avgusta t. l.

Za vse ostale informacije se zainteresirani lahko obrnejo osebno, pisмено ali telefonično na upravo šole, tel. št. 21-811, interno 417.

Uprava Industrijske šole Litostroj — Ljubljana

Naprodaj kompletne TEKSTILNA TOVARNA

50 statev za večbarvno tkanje, šrina 160 do 200 cm, s 6 čolnički
 10 statev za večbarvno tkanje, šrina 110 cm, s 5 čolnički
 70 statev za enobarvno ali črtasto tkanje, šrina 110 do 130 cm

Statve imajo vgrajene nitne zaustavke n škoce za votek

K tovarni spada tudi kompletne barvarna, pripravljalni stroji, t. j. snovala, navijalni stroji, stroji za dvojenje in v tje, škrobilni stroj, stroj za izdelovanje flanele itd.

Tovarna je v južni Avstriji, obratuje in lahko izdelava mesečno 80-90.000 m tkanin. Predeluje lahko bombažno in drugo prejo. - Cena je cca. 1.200.000 šilingov in se lahko plača tudi s kompenzacijo

Vsa pojasnila daje in sprejema ponudbe

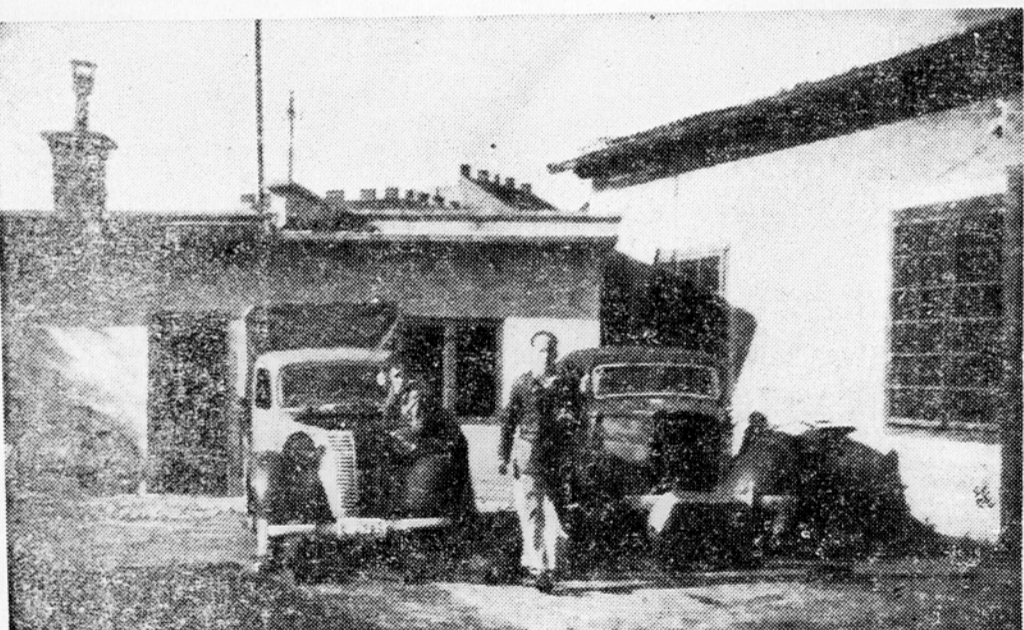
„CONTINENTAL“ Export-Import

Ljubljana, Tomšičeva 7 - Tel. 21-826, 20-762

RAZNAŠALCA-KO za popoldansko dostavo lista v Ljubljani, sprejme uprava »Slov. por.« Zasluzek dober. — Zaposlitev 3-4 ure dnevno.

KOLPORTERJE ZA PRODAJO LISTOV v mestu od 13. ure dalje, sprejememo takoj. Zasluzek dober, delo lahko. — Ponudbe v ogl. odd. pod »Nujno«.

Obiščite gospodarsko razstavo v Slovenjem Gradcu od 1. do 10. avgusta 1953

Na dvorišču »Avtomehanike« v Mariboru je neprestano vrsta »bojih« avtomobilov, ki jih tu uspešno »ozdravijo«

Sicer je vsako leto boljše, vendar pa imajo podjetja, lastniki avtomobilov in soferji še vedno neprestane težave. Avtomobilom, ki že nekaj let trpijo in se potijo po različnih cestah, vedno kaj manjka. Fotem pa letas okoli, z ogl. si g. in po znanih ištes blizu in dalč. ta ali drugi rezervni del, prosjati pri mehanik. in po de-

lavnicah, da t. j. znova napravijo to ali ono, na čemer je pac. zbolela avto ali motor. Cas pa beži, teden za tednom, tudi meseci minejo, preden postaviš brnečega »rekonvalescenta« spet na cesto. Če se takšnele ozdravljenja pojavj večkrat na leto, se tako vozilo zaje, kakor se zaje konj, ki si ne zasluži svojega dnevnega sena in ovsu.

Prav nič čudnega, če se lastniki, soferji in sploh vsi, ki imajo kakorkoli opravka okoli avtomobilov in prometne motorizacije, izredno razvesele vsake nove možnosti, ki lajša skrb in nejevoljo. Poleg že obstoječih možnosti dobiva sedaj Maribor in severovzhodna Slovenija moderno podjetje, ki bo uspešno služilo avtomobilizmu in motorizaciji.

Od male delavnice do moderne podjetja

Na Masarykovi cesti v Mariboru je v zaanjih letih obratovala mala servisna delavnica. Komaj do 6 mehanikov si je dan za dnem trlo glave, kako ozdraviti »bolnike«, ki so jih neprestano vozili na dvorišče. V maju 1952 se je obrat že nekoliko razmaknil in razširil, tako da je že do 12 mehanikov streglo neučakanjm strankam. Potlej pa je prišla močna razširitev. Od 12 ljudi je število naraslo na 65. Mesečni promet je iznenada porastel od neznatnih 150.000 na več kot 7 milijonov. Tako se je »Avtomehanika« razmahnila in krepko postavila na noge kot večja mehanika in servisna delavnica. V tem času je skozi to avtomobil-

VSE ZA AVTO IN MOTOR

sko in motorno ambulanta romalo na desetine in desetine pacientov, bolnih na najrazličnejših boleznih. Neprestano je narasčala potreba po avtomaterialu, po rezervnih delih in podobnih »zdravilih«, da bi čim bolje in zadovoljivo »ozdravili« težko pričakovana vozila in jih v brezhibnem stanju spet poslali na ceste.

Trgovina: vse za avto in motor!

Razumljiva je zatorej pobuda, da se velika mehanika in servisna delavnica nujno dopolni še s svojim trgovskim oddelkom in tako skupno postavi in oblikuje v Mariboru moderno avtomehanično podjetje. Zagrebški velesojem je podjetju pokazal prve perspektive in dal prve stike z znanjimi svetom in večjimi tovarnami in firmami, ki nam lahko za naš avtomobilski in motorni servis dobavijo prav vse, kar dan za dnem nujno potrebujemo. Ko je slednjic »Avtomehanika« dobila še dovoljenje za trgovanje z avtomobili in avtomobilskim materialom, je začela urejati svojo moderno trgovino z avtomobilskim materialom, ki jo prav zdaj odpirajo v Mariboru na Partizanski cesti 6.

Hkrati je »Avtomehanika« že tudi navezala poslovne in trgovske stike s tujino, predvsem z večjimi dobavitelji avtomateriala. Za Slovenijo je prevzela za stopstvo »Saurer Werke« Wien ter že tudi odprla trgovske odnose z nekaterimi tovarnami, tako n. pr. v Nürnbergu z N. V. S. tovarno avto vijakov in električnega materiala, v Klein Anhejmu v Nemčiji s tovarno »Peter Keilriemens«, se povezala v Grazu s tovarno avtoelektričnega materiala »Lother Cladrow« itd. V teku so tudi razgovori s tovarno »Puch« iz Graza. Praksa minulih let je delovnemu kolektivu pokazala, kaj dan za

dnem potrebujejo naš avtomobil, ko pridejo v popravilo. Nabava avtomateriala je zatorej realna, nabavljeni material pa deloma uporablja »Avtomehanika« v svojih lastnih delavnicah za popravilo avtomobilov in motorjev, deloma pa je v trgovini na razpolago potrošnikom. Cesar bi pa v trgovini ne bilo na zalogi, lahko kupci naročijo in jim podjetje nabavi v najkrajšem času. Pri nabavi nima kupec nobenih manipulacijskih opravkov niti pri plačilu kakih deviznih težav. Zetje in naročila lahko veljajo za najrazličnejše vrste in tipe avtomobilov.

Nov »avto-hotel« z dobro postrežbo

Kdor pride v Maribor z avtom in tudi tu prenoči ali pa sploh

delj časa ostane v gostoljubni metropolji severovzhodne Slovenije, bo zase našel streho pri »Orlu«, ali »Zamorcu« ali v novem hotelu »Turista«. Preglavje bo pa imej z avtomobilom. Nikjer ni garaž. Kar jih je bilo, so trajno zasečene. Tako se avtomobil »potikaj« po ulicah in »prenočujejo« pod milim nebom v lepih in grdih nočeh. Pa tudi s postrežbo za avtomobile (mazanje, čiščenje, pregled, manjša popravila, skratka avto servis) so silne težave, tako, da doma in tu avtomobilist ni kdo ve kaj navdušen.

Pri »Avtomehaniki« imajo že izdelane načrte za zgraditev novih servisnih delavnic z garaža-

mi. Načrti kažejo, da bo to obširnejša moderna gradnja blizu Tomšičevega drevoreca, kjer bodo poleg drugih objektov delavnice in garaže za kakih 30 do 40 avtomobilov. Vprašanje takšnega »Avto-hotela« se v Mariboru vleče že leta in leta. Cim bolj narašča v Mariboru doma in tu turizem, tem bolj pereče postaja to vprašanje, saj že številke povedo, da dnevno išče v Mariboru 10 do 15 avtomobilistov streho za svoje avtomobile. Proračun za to sodobno in potrebno pridobitev v Mariboru znaša nekaj nad 50 milijonov din. Ne samo pri avtomobilistih, ampak tudi v tujsko-prometnem oziru si bo za to delo »Avtomehanika« zaslužila vse priznanje.

Tovarni orjak iz »Saurer Werke«, Wien, čigar zastemstvo za Slovenijo ima »Avtomehanika« v Mariboru

Na »Mariborskem tednu« ima tudi »Avtomehanika« svoj paviljon, v katerem razstavlja najrazličnejši avtomaterial, ki ga zainteresirani lahko nabavijo v trgovinji »Avtomehanike« v Mariboru na Partizanski cesti št. 6

ZADNJE VEŠTICE

KOLENDAR

Nedelja, 19. julija: Vincenc, Zlata. Ponedeljek 20. julija: Marija, Ceslav.

KINO

KINO «UNION»: Zaprti! KINO «KOMUNA»: ameriški film: »CARRIE« Brez tednika. Predstava ob 16, 18 in 20.30.

Nov stavkovni val v Vzhodni Nemčiji

Nevarna razširitev stavkovnega gibanja - Pripravila se velik proces proti organizatorjem demonstracij 17. junija - Novih 300 sovjetskih tankov za vzdrževanje reda v vzhodnem delu Berlina.

BERLIN, 18. jul. (r) Po poročilih, ki prihajajo iz Vzhodne Nemčije v zahodni Berlin, se stavkovno gibanje v Vzhodni Nemčiji širi na vse strani. Policija in sovjetske vojske čete s silo gonijo delavce na delo. V tovarni umetnega kavčuka v Meklenburgu, kjer je zaposlenih 14.000 delavcev, je obrat popolnoma ustavljen. Tudi v številnih drugih tovarnah proizvodnja rapidno nazaduje.

Maršal Tito priredil večerjo v čast g. Roosevelt

Briioni, 18. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je s soprogo priredil nocoj na Briionih slavnostno večerjo v čast gospe Eleonore Roosevelt. Večerje so se udeležili podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković s soprogo, člani zveznega izvršnega sveta in izvršnih svetov republik, ki so na Briionih ter člani spremstva gospe Roosevelt.

Seja izvršnega sveta Črne gore

Titograd, 18. jul. V Titogradu je bila danes pod predsedstvom Blaže Jovanovića seja izvršnega sveta Črne gore, na kateri so razpravljali o najbolj aktualnih vprašanjih v gospodarstvu, ter o proračunu in socialni politiki. Med drugim so sprejeli republiški proračun za leto julij-september. Razpravljali so tudi o kšritvi predpisov v gradbeništvu, ker gradijo nekatere objekte brez tehničnih dokumentov, zaradi česar so omogočene razne spekulacije. Zato je bilo sekretarju za gospodarstvo predloženo, naj postroži kontrolo v gradbeništvu.

Iz Koreje in okrog Koreje

Na fronti še vedno hudi boji

Seul, 18. jul. (r) Vojaški zastopnik Južne Koreje je izjavil danes, da so južnokorejske čete v svojih protinapadih na srednjem delu bojišča napredovale 5 km vzdolž 30 km dolge fronte. Pri tem so na več krajih naletele na močan odpor Severnih. Topništvo Združenega poveljstva in stotine reakcijskih bombnikov za pikanje so napadali kitajski ojačanja, ki so bila na poti proti jugu, da bi se zoperstavila južnokorejskim napadom. Po drugi strani pa so ameriški lovci-bombniki napadali kitajsko formacijo 6000 ljudi na srednjem delu fronte z »Napalm« bombami. V spopadu z letali tipa Mig 15, so ameriška reaktivna letala danes zrušila dva nasprotnikova letala. Na drugih delih fronte so kitajsko topništvo in ojačane pehotne formacije ustavile napredovanje enot Združenega poveljstva.

Južnokorejska vojska naj bi se povečala na 1 milijon vojakov

SEUL, 18. jul. (UP) Predsednik Južne Koreje Sing Man Ri je imel danes sejo svoje vlade, na kateri so, kakor se je zvedelo iz zanejalnih virov, imeli zelo zaupne razgovore o načrtu za ustanovitev južnokorejske vojske, ki naj bi štela milijon ljudi. V obveščenih južnokorejskih krogih trdijo, da je cilj poveljstva južnokorejske vojske ponovna osvojitve izgubljenega področja in omogočanje odbijanja vsakega eventualnega napadala.

Protest zavezniški vojaški upravi v Trstu

KOPER, 18. jul. (Tanjug) - Okrajna odbora Zveze borcev in Zveze rezervnih oficirjev koperskega okraja sta poslala danes protest zavezniški vojaški upravi v Trstu zaradi odklonitve dovoljenj za vstop v cono A oficirjem JLA, ki so hoteli prisostvovati pogrebu pomrtnih ostankov kapetana JLA Virgila Adamiča. Na skupni seji so člani obeh odborov obsojili sklep zavezniške vojske uprave kot novo grobo diskriminacijo proti slovenskemu prebivalstvu in Jugoslaviji.

Pismo, ki so ga poslali zavezniški vojaški upravi spominja, da je ta uprava prej dovolila uniformiranim oficirjem italijanske vojske bivanje v Trstu za časa pogreba padlim italijanskim vojakom, medtem ko je sedaj to pravico odklonila oficirjem JLA. »Ta ukrep predstavlja grobo žalitev JLA in s tem žalitev vseh borcev proti fašizmu, je rečeno na koncu protestnega pisma.

Premirje - še vedno samo pri besedah

WASHINGTON, 18. jul. (r) - Ameriški zunanji minister Dulles je izjavil v govoru po radiu, da je predsednik Južne Koreje Sing Man Ri dal izrecno zagotovilo, da ne bo na noben način oviral izvajanje predložene premirja na Koreji. Dejal je, da je nesmiselna zahteva Kitajcev in Severnokorejcev, naj Združeni narodi dajo garancije za bodoči postopek Juž.

DUNAJ, 18. jul. (Tanjug) V prvem avstrijskem povojnem notranjem posojilu za izgradnjo električnega centrala je dosežen znesek 526 milijonov šilingov. V vpisu, ki je trajal podrgi mesec, so sodelovali v banko, podjetja in posamezniki. Čeprav ni znano, ali bodo udeleženi posamezniki v družbenih slojev, uradno izjavljajo, da je posojilo uspelo tudi v tem oziru. Podarjajo, da je v vpisu sodelovalo tudi znatno število delavcev iz sovjetskih podjetij, USA, česar so njihove uprave to poskušale prepričati ter so prepovedale otvoritev vpisnih mest v njihovih podjetjih.

Odstavljen Bagirov

prvi sekretar CK KP Azerbejdžana zaradi »težkih prestopkov v izvrševanju dolžnosti« in »grobega birokratizma«.

Moskva, 18. jul. (r) Radio Moskva je objavil nocoj, da je prvi sekretar CK KP Azerbejdžana Mir Džafar Abasović Bagirov odstavljen s svojega položaja in izključen iz CK Azerbejdžana zaradi »težkih prestopkov v izvrševanju dolžnosti partijskega sekretarja«. Ta sklep so sprejeli na skupnem plenarnem sešanku CK KP Azerbejdžana in partijskega komiteja za mesto Baku, na katerem so zahtevali odstavev Bagirova tudi s položaja predsednika ministrskega sveta Azerbejdžanske sovjetske republike.

V svojem poročilu o samovoljnih postopkih Bagirova, ga je sekretar CK M. T. C. Jakubov obdolžil, da je samovoljno vodil partijske posle, da je članom partije »odrekal pravico kritike in samokritike« ter da jim je vsiljeval linijo akcije. Razen tega je Bagirov obtožen za resne nedostatke pri izbiri partijskih kadrov in »zaradi grobega birokratizma«. Po besedah Jakubova, Bagirov ni dovoljeval niti najmanjše kritike svojega delovanja, sam pa je sprejemal najpomembnejše sklepe ter ignoriral predloge ostalih članov.

Bagirov je imel važno vlogo na XIX. kongresu CK KP Sovjetske zveze lani oktobra v Moskvi, ko je bil izvoljen za člana CK KP ZSSR. Po Stalinski smrti je postal Bagirov kandidat prezidiuma CK KP Sovjetske zveze in s tem eden izmed 14 najvišjih pravok v Sovjetski zvezi.

Jugoslovanska vojaška delegacija bo odpotovala v Washington

Beograd, 18. jul. Tanjug je izvedel, da bo prihodnji mesec odpotovala v Washington jugoslovanska vojaška delegacija za vprašanja vojske pomoči.

Kanadski veleposlanik v Skoplju

Skoplje, 18. jul. (Tanjug). Na poti iz Aten v Dansko je nocoj potoval skozi Skoplje kanadski veleposlanik v Grčiji g. George Magan, ki se bo ustavil v naši državi nekaj dni in ob tej priložnosti obiskal Skoplje, Beograd, Zagreb in Ljubljano. V razgovoru z dopisnikom Tanjuga je g. Magan izjavil, da je zelo zadovoljen, ker se mu je nudila priložnost obiskati Jugoslavijo, ki uživa veliko spoštovanje v svetu.

Dovoljeno gibanje jugoslovanskim diplomatskim predstavnikom v Sovjetski zvezi

Beograd, 18. jul. (Tanjug). Sovjetska vlada je obvestila vladu FLRJ, da je jugoslovanskim diplomatskim predstavnikom v Sovjetski zvezi dovoljeno kretanje po vsem ozemlju Sovjetske zveze, kakor tudi ostalim diplomatskim predstavnikom, razen v prepovedanih conah. Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ je obvestil danes z noto sovjetske veleposlaništvo v Beogradu, da je jugoslovanska vlada dovolila sovjetskim diplomatskim predstavnikom v Jugoslaviji prestopno kretanje v vsej državi, razen v obmejnih pasovih.

Posvetovanje zavoda za socialno zavarovanje koperskega okraja

Koper, 18. jul. (Tanjug) Na posvetovanju predstavnikov zavoda za socialno zavarovanje in sindikalnega sveta koperskega okraja, ki je bilo danes v Izoli, je bil sprejet predlog sindikatov, da se ribičem in delavcem v solarnah prizna pravica na otroški dodatek, čeprav so leti izključno sezonski delavci. Na posvetovanju so razpravljali tudi o vprašanju zdravstvene zaščite in boljšega izkoriščanja denarnih sredstev zavarovancev. Direktor Zavoda za socialno zavarovanje je poročal, da je zavod v prvem polletju letošnjega leta izdal 204 milijone dinarjev, od česar je 74 milijonov bilo izplačano na račun otroških doklad, 64 milijonov pa za zdravstveno službo in pokojnine.

Togliatti klican v Moskvo

Rim, 18. julija (Tanjug). Po informacijah agencije Italia je bil Togliatti poklican na posvetovanje v Moskvo. Ista agencija, ki se dalje zastopa tezo, da je bil Berija nosilec nedavnih ukrepov popuščenja, poudarja, da je zaradi tega v KP Italije ogrožen položaj Terraccinija, ki je predstavnik bolj demokratičnega krila.

Čehoslovaški otroci iz Avstrije v Jugoslaviji

Dunaj, 18. jul. (Tanjug). 160 otrok in mladincev, pripadnikov češke in slovaške nacionalne manjšine v Avstriji je odpotovalo z vlakom v Senj, kjer bodo ostali tri tedne. To je prvi obisk skupine Čehov in Slovkov iz Avstrije v Jugoslaviji po končani vojni. Letovišče je organizirano s pomočjo Rdečega križa Hrvatske.

ŠPORT

Državno prvenstvo v tenisu

MARIBOR, 18. jul. V Mariboru se je danes nadaljevalo državno prvenstvo v tenisu. Popoldne so bile finalne borbe članic in mladink. Državna prvakinja med članicami je ponovno Crnadakova, ki je sigurno premagala Krstošičevo v finalu, tretje mesto pa je Magorečeva prepuštila Bačkovičevi. Med mladinkami je v finalu sigurno premagala Rudnikičevo, tretja pa je Kriščičeva, ki je premagala Srđančičevo v finalu mladicev, ki bo jutri dopoldne, sta se igrala Bačič in Skrbič. V nadaljevanju prvenstva članov se je Milojković revanširal Panajotoviću za poraz na prvenstvu Srbije in ga premagal z odlično igro 4:6, 6:1, 6:0, 6:1. Med starejšimi mladinci, ki sodelujejo v konkurenci članov, je Jarec je tretji premagal prvaka Srbije Nešiča 7:5, 6:1. Finalna igra med Petrovičevim in Milojkovićem bo jutri dopoldne. Tehnični rezultati današnjih iger so bili:

Članice - polfinala: Krstošič : Monarović 6:4, 2:6, 6:4. Crnadak : Bačič 6:2, 6:0. finale: Crnadak : Krstošič 6:4, 6:2. mladinke - polfinala: Rudnikič : Krišič 6:1, 6:3. Genčič : Srđančič 6:1, 6:2. finala: Genčič : Rudnikič 6:2, 6:5. mladinci - polfinala: Bačič : Humar 6:4, 6:1. Skrbič : Lisinski 10:8, 6:3. 2. finala: Zetifinala: Panajotović : Lazlo 2:6, 6:8, 6:1, 6:4, 6:3.

Plavalni troboj na Kolesiji

LJUBLJANA, 18. jul. Pred malostevilnim občinstvom se je nocoj začel ligaški plavalni troboj med ljubljanskima kluboma Ilirija in Zeleničarjem ter mariborskim Branikom. V disciplinah, ki so bile nocoj na sporedu, so zmagali:

Moški - 200 m metaljke: Kanceler (B) 3:05.0, 100 m prost: Hafner (D) 1:01.7 (njegov najboljši rezultat v sladiki vodi), 190 m: Pirc (I) 2:15.0 (nov slovenski mladinski rekord), 4 x 100 m mešano: Branik (Brandner H., Brandner I., Kanceler, Jančič 5:15.4 (v štafeti Ilirije Hafner plaval 100 m prosto 1:01.0); Zeleničar - 100 m prost: Pelan (I) 1:21.7, 200 m prsno: Centih (B) 5:29.9, 4 x 100 m prost: Ilirija (Jamnik, Zupančič, Košak, Pelan) 5:50.0. Waterpolo tekma med Zeleničarjem in Branikom bo jutri ob 11. uri. Po prvem dnevu je razmerje v točkah naslednje: Ilirija : Branik 55:52, Ilirija : Zeleničar 61:47, Zeleničar : Branik 58:50. Jutri se troboj nadaljuje ob 20.30 v plavalnišču na Kolesiji.

Šport v kratkem

Nad 130.000 registriranih igralcev štejejo v plavalni zvezi Zahodne Nemčije. Po moči je ta športska zveza na šestem mestu, kajti več aktivnih prištejev znaajo samo še nogometna, telovadna, atletska, rokometna in namiznotiška organizacija. V finalu teniškega dvoboja za Davisov pokal med Dansko in Belgijo vodi prvi dan Danska 1:0, Nielsen je premagal Britshanta 6:1, 7:5, 3:6, 3:6, 6:3. Nov svetovni rekord v skoku s padalom so dosegli sovjetski padalci Popov, Fedin in Gavrilin. Omenjeni padalci so skočili na dolečni cili s 1500 m v krog s premerom 150 m.

Reflektanti za nakup gornih hiš ali za lanko do dražbe oddajo informacije glede drežbenega pravnika in plačilnih poveljev kupnine pa lahko dobijo pri LOMO Domžale. 5407. MOTOX je najučinkovitejši sredstvo proti motom, ker jih ne presaja samo, nego jih uničuje. Zantevajte MOTOX! Ali že imate knjigo HIPNOTIZEM - SUGESTIJA? 5358. Kiz za vlaganje »Kisan«, priznan dober prodajajo drogeriji v Ljubljani. Slabosti na vožnji z avtomobilom, avlonom, železnico in ladjo vam predpiše NAVISAN Pred odhodom na letni odih ne pozabite na NAVISAN! - Dobite ga v »Zdravstveni« Zoper želo SADNI SUPER CAJI 5391. PIONIRJI! V ponedeljek 20. julija bo ob 17 na Resljevi cesti 9, soba 31, sestanek vseh pionirjev, ki so prišli v letu za II. in III. zvezno tabore, kateri organizirajo Zvezo prijateljev mladine, Ljubljana. Sestanka naj se udeležijo tudi starši. Za tabore in Bohinj in na Visokem in se n'kaj prostih mest. - Zveza prijateljev mladine, Ljubljana. 5392.

RADIO SPOROČILA ZA NEDELJO Poročila: 7.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00, 8.00 O športu in sportnikih: Merjan Jelencič: Stalna šola za vaditelje TD Partizana, 9.15 Domski glasbeni in veselo ljudski godbeni, 9.00 Literaturoglasbena oddaja: Pesni Vladimirja Majakovskega, 9.30 do 10.00 Jugoslovska glasbena, 10.00 Prenos svetovnosti ob odkritju spon. B. Slatina v Rog. Slatina: 19.30 Radio Slatina: 11.35 Plesi raznih narodov 12.00 Oddaja za Beneško Slovence, 12.15 Mel: zabavni orkestri igraljo, 13.00 Za naše kmetovalce: »Mr. Janez Kromar: Zdravilo za željo za dom in prodajo, 13.10 Zelo ste - poslušajte! 15.45 Radijska igra - Tone Maček: Pomodno bergmandice - ponovitev, 16.25 Promenadni koncert, 17.30 Po naši lepi deželi - Jaka Slokan: VREMJE

VREMENSKO POROČILO VREMENSKO POROČILO: Na dan 19. julija: Napoved za nedeljo, 19. julija: Pretelčno lepo, jasno vreme. Temperatura ponoči do 13 stopinj Celzija, podnevi do 30 stopinj C.

Vsem, ki ste našo ljubo ALBINCO MERCUR, ki nas je zapustila v četu mladosti, sprenili k počitnijskemu počitku, to občudovali s svetjem in se poslovlili od nje, se prisrčno zahvaljujemo. Mercur, novi, Vižmarje. 5412.

SLAVOLOK ERICH MARIA REMARQUE ZMAGE

Začutil je rahlo oseko in plimo njenega dihanja. Nevidno mu je trepetalo nasproti, milo, brez teže, pripravljeno in polno zaupanja - tuje življenje sredi tuje noči. Zdajci je začutil kri v sebi. Prihajala je in prihajala in je bila več kakor to: življenje, tisočkrat prekleto in pozdravljeno, velikokrat izgubljeno in znova dobljeno; - pred eno uro še izsušena krajina, gola, polna večeršnjih dni in brez tolažbe - in zdaj spet kipeče in blizu zagonetnemu trenutku, v katerega ni več verjel; da si spet kot prvi človek na robu morja, in iz valov se je dvigalo belo in sijoče, vprašanje in odgovor hkrati, prihajalo in prihajalo, in vihar nad očmi se je začel - »Drži me,« je rekla Joan. Pogledal ji je v obraz pod seboj in položil roko okrog nje. Njena ramena so se mu približala kakor ladja, ki hoče pristati v pristanišču. »Te moram držati?« je vprašal. »Da.« Njene roke so mu tesno sklenjene ležale na prsih. »Trdno te bom držal.« »Da.« Drug taksi je škripaje zavrl ob robu pločnika. Šofer je nepremično gledal proti njima. Na rami mu je sedel majhen psiček, ki je imel zvezno telovniček. »Taksi?« je zavreščal možak izpod dolgih lanenih brkov. »Glej,« je rekel Ravic. »Ta tamle ne ve o ničemer. Ne ve,

da se je naju nekaj dotaknilo. Gleda naju in ne vidi, da sva se spremenila. To je ta norčavost sveta: lahko se spremeniš v angela, v norca ali zločinca in nihče ne opazi tega. Če pa ti manjka kak gumb - vidi to vsak.« »To ni norost. Dobro je. Pušča naju sama zase.« Ravic jo je pogledal. Naju - je pomislil. Kakšna besedical Najskrivnostnejša beseda na svetu. »Taksi?« je nepotrpežljivo, a glasneje zahreščal šofer ter si prižgal cigareto. »Pojdiva,« je rekel Ravic. »Tegale tam se ne bova znebila. Poklicne skušnje ima.« »Nikar se ne voziva. Pojdiva rajši peš.« »Deževati začena.« »To ni dež. To je meglja. Ne maram takšija. Hoditi hočem s teboj.« »Dobro. A potem moram vsaj onemu tamle pojasniti, da se je medtem tu nekaj zgodilo.« Ravic je šel na rob pločnika in spregovoril s šoferjem. Možak se je nasmehnil s prečudovitimi smehljajem, pozdravil Joan s kretujo, ki jo imajo samo Francozi v takih trenutkih, ter odpeljal. »Kako pa si mu pojasnil?« je vprašala, ko se je Ravic vrnil. »Z denarjem. To je najenostavnejše. Nočni delavec in cinik. Pri priči je razumel. Dobrohoten je bil s trohico ljubeznivega zaničevanja.« Smehljala se je in se naslanjala nanj. On pa je čutil, kako se nekaj v njem odpira in širi, toplo in mehko in prostrano, nekaj, kar ga vleče k tlom kakor s številnimi rokami, in nenadoma je postalo neznosno, da stojita drug vstric drugega, na nogah, na ozkih pločnikih, smešno pokončno, iskaje ravnotežaja, namesto

da bi pozabila in omahnila na tla, se predala ihti kože, klicu pred tisočletji, ko vsega tega še ni bilo, ne možganov in ne vprašanj in muke in dvomov - edinole temna sreča krvi - »Pojdiva,« je rekel. Šla sta po prazni, sivi cesti skozi drobni dež in iznenada, ko sta prišla do konca, je spet ležal trg mogočno in brez meja pred njima, in nihaje, visoko se je dvigala težka siva gmeta Slavoloka iz tekočega srebra. IX. Ravic se je vračal v svoj hotel. Joan Madou je zjutraj še spala, ko je odšel. Misil je, da se bo v eni uri vrnil. Zdaj so minile že tri ure. »Halo, doktor,« je dejal Ravic, ki ga je srečal na stopnicah v drugo nadstropje. Ravic se je ozrl v človeka. Bled obraz, šop divjih, črnih las, naočniki. Ni ga poznal. »Alvarez,« je rekel človek. »Jaime Alvarez. Se ne spominjate?« Ravic je zmajal z glavo. Moški se je sklonil in si zavihal hlačnico. Dolga brazgotina na golenski se je vila do kolena navzgor. »Se spominjate zdaj?« »Sem operiral to?« Moški je prikimal. »Na neki kuhinjski mizi za fronto. V nekaki provizorni vojni bolnišnici v Aranjezu. Majhna bela vila v mandljevem godičku. Se spominjate?« Ravic je zdajci začutil težki vonj mandljevih cvetov. Zaduhal ga je, kakor bi prihajal po temnih stopnicah k njemu, sladkoben, gnil, nerazvohljivo pomešan s še sladkobnejšim in še bolj gnulim duhom po krvi.